

Yeisu wasana namwanamwana

Malika ana lelelele

Walo bagubagunana

Malika, esana yaboyoi siba Yoni Malika, iya Banabasi nubaina (Kolose 4:10) na wasana imiyamiya saugana iya mekanakavao Paulo yo Banabasi paisowa tupwali signaulili (Apositolo ali paisowa 12:25, 13:5 yo 13, 15:3-39, 2 Timoti 4:11). Ekalesiya kalona mena tolelelelele bagubagunali tupwali siba yakato kani Yoni Malika ilau Loma mekanakava Pita simiyamiya (1 Pita 5:13). Mwa siba Malika Yeisu ana paisowa yo ana yakayakatai wasana ikalaiya Pita koina kabo buki bwaite ilele. Kabo kana koleya besiele Malika Yeisu wasana ilele Loma tomoliyao tomeliwo kaiweli.

Nuwatu lalakili Malika ana buki koina bwaite besiele. Yeisu iya Tokaiwe, ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili, tomo iwoisili, yaluyaluwa biki itao-yawatagilgili yo tomo ilivasili ali naenaena koina.

Yoni Toyababitaiso ana katububu Yeisu ana laoma kaiwena besiele palopita

Aiseya ana walo-masala

(Madiu 3:1-12; Luka 3:1-18; Yoni 1:19-28)

1 ¹Bwaite wasa namwanamwana Yeisu Keliso Yaubada Natuna wasana ana kaba tubu. ²Baguna palopita Aiseya ilelelelele Yaubada ana walo iwalo-masalagili iwaloba, “Bwaite yagu tosagenawasa yayawasa ibagunawa na kaiwem kamwasa isepa.” ³Yo dedeine dekawa ule bwagabwaga mena tomo yabo kainana lalakina koina iyogayoga iwaloba, “Wakatububu Guyau ana laoma kaiwena. Ana kamwasa kwasepa yo kwayadudulai.” ⁴Mwa koina Yoni Toyababitaiso ilaoma dedeine dekawa ule bwagabwaga mena iguguye tomo kolili iba, “Mumugamiu naenaeli kolili kwanuwabui na yayababitaisomiu na Yaubada ami pwanoli inuwatu-pwaikili.” ⁵Tomo meuloili dedei Yudiya

yo yanuwa Yelusalema koina silaoma na tem Yoni ana guguye sibenalan. Mumugali naenaeli siwalo-masalagili na sibabitaizo waila Yolidan koina. ⁶Yoni kana kwama ebaebai kameli wiyana yo kana wakisowa bulumakau kwapina. Yo ana kaba kekan mwalimwali yo kamwakamwa. ⁷Yoni iguguye iba, “Iya muli mena ilalaoma ilalaki-gabaegau nige ilolonamwayagau kaena mena yapwalou yo kaekaena kana suma yalivasi. ⁸Yau waila mena yayababitaizomiu na iya kani Yaluyaluwa Tabuna koina iyababitaizomiu.”

Yeisu ana babitaizo

(Madiu 3:13–4:11; Luka 3:21-22; 4:1-13)

⁹Sauganane koina Yeisu yanuwa Nasaleta ilogabaen, bwaine dedei Galili, na ilaoma yo Yoni Yeisu iyababitaizo waila Yolidan koina. ¹⁰Yo Yeisu waila mena igayosaema yo igitesae bulibuli mena igitai bulibuli itasoke na Yaluyaluwa Tabuna kana gite besiele bunetutu ilobima koina. ¹¹Yo kaina yabo ilobimaya bulibuli mena iba, “Kowa Natugu yamulolo lalakina koliwo yo kaiwem yayaliyaya lalakina.”

Seitani Yeisu iwoyai

¹²Kabo Yaubada Yaluyaluwana Yeisu iyawasa ilau dedei ule bwagabwaga leleyanna yo wedowedolina koina. ¹³Kaliyate poti (40) kaloli mena Seitani Yeisu iwoyawoyai. Dedeinane koina ebaebai sokasokaliyao simiyamiya na aneloseyao silaoma yo Yeisu sisagui.

Togomana yoli esopali Yeisu iyoganli

(Madiu 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴Na Yoni ana lusae deli mulina mena Yeisu ilau Galili dedeina mena yo wasa namwanamwana Yaubada kaiwena iguguyeyan, iba, ¹⁵“Sauga ilaomako na Yaubada ana kaba lolina iyaele salimiu mena. Ami paisowa naenaeli kolili kwanuwabui na wasa namwanamwana kwameliyan.” ¹⁶Sauganane Yeisu Kalita Galili busu galagalana mena iyonayona togomanao yoli labui mekanakava igitaili, Saimoni yo kanakava Anidulu, ali yagida sigalagalayan kalita mena. ¹⁷Yo Yeisu iyoganlima, iba, “Kwalaoma kwamuliya koliyau na yayakataimiu na komiu kwaemala tomo kali togomanao.” ¹⁸Kabo ali yagida silogabaegili yo Yeisu simuliya. ¹⁹Yo tabe iyonelau yoi tupwana kabo Yemesa te Yoni igitaili, siya Sebedi natunao, waga mena ali yagida sisaisaili. ²⁰Kabo sauganane koina iyoganlima, na tamali me ana topaisowao silogabaegili waga mena na Yeisu simuliya.

Yeisu yaluyaluwa biki itao-yawatagilagili kabo tomo ana kaiwe sigitai

(Luka 4:31-37)

²¹Yeisu me ana bodao silaoma yanuwa Kapeneomi koina Sabati koina kabo Yeisu ilusae nume tapwalolo mena yo ana yakayakatai iyatubu.

²² Tomo meuloili kateli sipitali ana yakayakatai kaiwena na siba, “Yakayakatai bwaite idudulai yo kaikaiwena na nige besiele loina kana toyakayakatai ali yakayakatai.” ²³ Na nume tapwalolone kalona mena tomo yabo imiyamiya iya yaluyaluwa biki ilusae koina kabo tomone Yeisu koina iyoga iba, ²⁴ “Yeisu, game Nasaleta, tawae kaiwena kulaoma kolimai? Gubesi, yakato kusiba-yanaemai? Yakataiwo, kowa Tabutabum Yaubada koina kulaoma.” ²⁵ Na Yeisu iyokoian iba, “Kumwanou na kuyawatagilima tomone koina.” ²⁶ Kabo yaluyaluwa bikine tomone inukui me ana kaiwe yo iyawatagili me ana wui tomone ilogabaen. ²⁷ Tomo meuloili kateli sipitali yo siba, “Tawae bwaite? Bwaite yakayakatai waluwaluna, tomone ana loina mena yaluyaluwa biki iloinayagili na siobigai.” ²⁸ Kabo Yeisu wasana siyadebalala dedei Galili meuloina koina.

Yeisu tokasiebwao iwoisili
(*Madiu 8:14-17; Luka 4:38-41*)

²⁹ Saugana sikaisuluma nume tapwalolo mena Yeisu me ana tobenaliyao mekalikavao Yemesa te Yoni silodudulai silau Saimoni yo Anidulu ali nume mena. ³⁰ Saimoni bwasiyana ikenokeno yona iwedowedoli me ana kasiebwa, kabo Yeisu nuwana mena sipei tokasiebwane kaiwena. ³¹ Yeisu ilusae koina yo nimana mena ikabilau ikeleyatolo yo ana kasiebwa imwawasi kabo sinene itolo yo ilau na kali ipaisowai. ³² Dabwelo isuguko kabo tomo ali tokasiebwao yo tabe siya yaluyaluwa biki kolili sikalailima Yeisu koina. ³³ Na siya yanuwane tomonliyao meuloili silogogoma numene manna mena sitotolo sigitagitai Yeisu ana paisowa. ³⁴ Yeisu tokasiebwao sibaibaiwa kali kasiebwa uloili uloili iwoisili. Tabe yaluyaluwa biki sibaibaiwa itao-yawatagilagili. Nige itatalam siedeede kawaiwena sikatai yaiya iya.

Kawanoi mulina mena nuwatu ilaoma koina kabo ilau itakikili
(*Luka 4:42-44*)

³⁵ Malala boniboniyaina Yeisu itolo numene ilogabaen ilau kwabu mena ibomamo imiyamiya na ikawakawanoi Yaubada koina. ³⁶ Saimoni mekanakavao nume mena sikaisulu silau Yeisu siloyaloyai. ³⁷ Kabo silobai siwalolau koina siba, “Tomo meuloili siloyaloyaiwo.” ³⁸ Yeisu iwaloba, “Talau yanuwa tupwaliyao kolili na tem tabe yaguguye bwaine koina. Kaiwena mwa yalaoma yanuwa yaulina mena.” ³⁹ Kabo Galili dedeina meuloina itakikilan ali nume tapwalolo kolili iguguye yo yaluyaluwa biki tomo kolili simiyamiya itao-yawatagilagili.

Yeisu tolepelo yabo iwoisi
(*Madiu 8:1-4; Luka 5:12-16*)

⁴⁰ Kabo tolepelo yabo ilaoma Yeisu koina tutulina italusakonayan yo ikawanoi iba, “Tem am nuwatu besiele, ukwabi-namwanamwaiyau.”

⁴¹Yeisu tomone ikatekamkamna-yani yo nimana iyagayan ikabitanan yo iba, “Yagu nuwatu besiele, kunamwanamwa.” ⁴²Kabo tomone ana lepelo imwawasi yo inamwanamwa. ⁴³Na Yeisu tomone iyawasa ilau yo iwalo kausi iba, ⁴⁴“Tabu yaiya yabo koina kuwawalo-masalagau na kududulaimo kulau topwao li koina kuyakenayagiwo. Imwawasi am pwaoli ukwalai besiele kala lina Moses koina ilaoma na ugabu. Am paisowane koina kani tomo sikataiwo yakato kunamwanamwako.” ⁴⁵Na tolepelone Yeisu ana walo nige imumuliya. Iyawatagili ilau tomo kolili yo tawae Yeisu ipaisowai koina ali wasa iwolegili. Mwa koina Yeisu nige sowasowana ilomayale yanuwane kolili na ilau paepaeli bwagabwaga mena imiyamiya. Na iyamo tomo dedei meuloili kolili silau koina.

Yeisu tobelu yabo iwoisi
(*Madiu 9:1-8; Luka 5:17-26*)

2 ¹Kaliyate tupwaliyao simwawasi kabo Yeisu ipileyoi Kapeneomi. Tomo meuloili wasana sibenalan yakato ipileyoimako. ²Mwa boda lalakina ana nume kalona siloyapowon nige kaba miya yabo. Tabe besiele ganamuli mena. Kabo Yeisu iguguye meuloili kolili. ³Tomo tupwaliyao silaoma tobelu yabo sikewai-yama, kana tokayale yoli esopali. ⁴Sitanan yakato tem tobelune siluseyan Yeisu koina na nige sowasowali kaiwena boda ilalakisasi. Mwa sikewai simwalisae nume pwtana mena kabo katoi sisoke-gwaligwali gula signauli na tobelune me ana kaba keno siyalawe-lobiyen Yeisu manna mena sipei. ⁵Yeisu tomone ali meli igitai kabo tobelune koina iwalo, “Natugu, am naenaena meuloili yanuwatu-pwaikili.”

⁶Na tupwali lina kana toyakayakatai Yeisu salina mena simiyamiya ana walo sibenalan na sibomamo kateli mena sinuwanu watu bwaite besiele, ⁷“Tomone ana walo nige inanamwanamwa. Iya nuwanuwana itonatonan tem esana ikeleisinan Yaubada mekanakava. Kaiwena nige yabo yaiya sowasowana tomo ali pwanoli inuwatu-pwaikili, Yaubadamo sowasowana.” ⁸Na Yeisu ali nuwatu ikatailiko mwa iwalo kolili iba, “Tabu nuwatune naenaeli katemiu mena kwanuwanu watuili. ⁹Imalamalae tem tobelune koina yawaloba, ‘Am naenaena meuloili yanuwatu-pwaikili’ kaiwena bwaimwa nige mwalimwaline koliyau tem nige itotolo. Na iyamo tem yawalo koina, ‘Kutolo am kaba keno ukwalai yo kulau’ na nige itotolo kani yamwalimwaline lalakina. ¹⁰Nuwanu wagu wakatai Tomo Natuna me ana lina yanuwa yaulina mena sowasowana tomo ali pwanoli inuwatu-pwaikili.” Mwa Yeisu iwalo tobelune koina, ¹¹iba, “Yau bwaitete yawalo koliwo, kutolo yo am kaba keno ukwalai yo kulau am yanuwa mena.” ¹²Kabo itolo, ana kaba keno ikalai na boda manli mena ikaisulu. Boda meuloili kateli sipitali na Yaubada sitobalan siwaloba, “Yawasosi, nige sauga yabo ginauli bwaite besiele tagigitai.”

Yeisu Libai iyogan
(*Madiu 9:9-13; Luka 5:27-32*)

¹³Yeisu iyawatagiliyoi ilobi Galili dekawana mena imiyamiya. Kabo boda lalakina silogogoma mwa iyakayakatai kolili. ¹⁴Ana yakayakatai imwawasi kabo ilalau yo takesi totano yabo igitai ana kaba paisowa mena imiyasio imiyamiya. Tomone esana Libai na tamana Alipio. Kabo Yeisu iwalolau koina iba, “Libai, kulaoma kumuliyi koliyau.” Kabo Libai itolo yo Yeisu imuliyi. ¹⁵Yeisu me ana tobenaliyao silau Libai ana nume mena yo bwaine koina sikekan mekalikavao takesi kana totanoyao yo tonaenaeli. Ali boda ilalaki kaiwena sibaibaiwa Yeisu simulimuliyi. ¹⁶Na tupwali lolina kana toyakayakatai, siya Palisiyao yawasosi, Yeisu sigitai, tonaenaeli yo takesi totano mekanakavao sikekan toyawa. Siwalo ana tobenaliyao kolili, siba, “Tawae kaiwena takesi totano yo tonaenaeli mekanakavao sikekan toyawa?” ¹⁷Yeisu walo bwaite ibenalan yo iwalo kolili iba, “Tokasiebwao nuwanuwali towoiwoisi, namwanamwali nige nuwanuwali. Na yau yalaoma yanuwa yaulina mena nige todudulai kaiweli. Yalaoma tonaenaeli sabi yoganli na simuliyi koliyau.”

Yeisu ana yakayakatai yo Yudiya mumugali nige sitotoyatoyawa
(*Madiu 9:14-17; Luka 5:33-39*)

¹⁸Na Yoni ana tobenaliyao yo tabe Palisiyao meuloili guliyam sikalakisiiyeyan bwaimwa kekan silopei kaliyate isa besiele Yudiya mumugali. Tomo tupwaliyao silaoma Yeisu koina siwaloba, “Ugitai, Yoni ana tobenaliyao yo tabe Palisiyao ali tobenaliyao guliyam sikalakisiiyeyan. Na am tobenaliyao nige sigiginauli besiele.” ¹⁹Kabo Yeisu kainali iyamaisa walo kobwaibwaili mena iba, “Nige sowasowana kasole kana tomanmanbubu guliyam sikalakisiiyeyan tem kasole tauna mekalikava simiyamiya. Kaiwena saugana kasole tauna mekalikava meuloili sikekan yo siyaliyaya. ²⁰Na sauga ilalaoma kasole tauna kani sikele-gabaen kolili,^a kabo kaliyatenane koina kani guliyam sikalakisiiyeyan nuwanae kaiwena. ²¹Yo tabe nige sowasowana tomo yabo kaleko waluwaluna tupwatupwana kwama beyabeyana koina ibwalui. Tem iginauli besiele, kaleko waluwaluna kani itabelulun kaleko beyabeyana koina na itaigali lalakina. ²²Tabe, nige sowasowana tomo yabo wain waluwaluna isuwai kwapi kaba suwe beyabeyali kolili. Tem iginauli besiele, kani wain waluwaluna isese isae na koina wain kwapi kaba suwene iyuigali yo wainne yo kwapi kaba suwene labuine sisibayanaeli. Bwaite nigele. Wain waluwaluna isuwai kwapi kaba suwe waluwaluli kolili.”

a 2:20 Yeisu kana kabikalatan kaiwena iwalowalo.

Yeisu iya Sabati kana Guyau
(*Madiu 12:1-8; Luka 6:1-5*)

²³Sabati yabo koina Yeisu me ana tobenaliyao silalau yo tano yabo koina siyawatagili kabo tobenaliyao witi kanna sikibwa na silolokekakekan. ²⁴Palisiyao tobenaliyao sigitaili kabo siwalolau Yeisu koina siba, “Ugitai, am tobenaliyao ala Sabati kana loina silikwai.” ²⁵⁻²⁶Kabo Yeisu kainali iyamaisa, iwaloba, “Tomala Deibida edeededena nige kwanunuwatu-kalatan saugana me ana eliyamwao siguliyam yo nuwanuwali kan tem sikan. Yo sauganane Ebayada topwaoli lalakina ana sauga mena, Deibida ilau ilusae Yaubada ana Nume Tabu mena, yo beledi yakayakasisina ikalai ikan. Yo tabe Deibida tupwana iwolena ana eliyamwao kolili. Na wagitai. Buki Tabu nige Deibida ikakawa-naenaeyani loinane ana likwaina kaiwena. ²⁷Yaubada Sabati iyamayale tomo kaiweli, na nige iyamayaleli Sabati kaiwena. ²⁸Na Tomo Natuna iya ginauli meuloina kana Guyau yo tabe besiele Sabati kana Guyau.”

Gamwapakiki Sabati kana loina kaiwena ilaulau
(*Madiu 12:9-14; Luka 6:6-11*)

3 ¹Sauga yabo koina Yeisu ilusae nume tapwalolo mena kabo bwaine koina tomo yabo nima belubeluna ilobai. ²Tomo tupwaliyao nuwanuwali Yeisu kaba yakewaina yaina yabo silobai na tem Yeisu siyakewai mwa koina sigitegite-namwanamwai tem tomone iwoisi Sabati mena. ³Yo Yeisu iwalolau tomone koina iwaloba, “Kutolo kusaema, tomo meuloili manli mena.” ⁴Yo Yeisu ineli kana toyakewaone kolili, iwaloba, “Toisabo paisowa ilonamwayagila Sabati koina, namwanamwa tapaisowai o naenaena tapaisowai? Tomo yawasina talebo o taunuyamate?” Na iyamo nige kainali. ⁵Kabo Yeisu me ana munamunai igitekeikeile kolili igitaili kateli sikololo. Ali yauyaule kaiwena me ana nuwapolowe kabo iwalolau tomone koina iba, “Nimam kutu.” Kabo nimana itu yo inamwanamwa. ⁶Mwa koina Palisiyao me ali mwalimwaline yo tabe me ali munamunai siyawatagili yo Elodi ana bodao mekalikavao siloiloina gubesi na Yeisu siunuyamate.

Yeisu wasana ilalaki tomo yo tabe yaluyaluwa biki kolili

⁷Yeisu me ana tobenaliyao silobi Kalita Galili yo boda lalakina siyamuli-kusulili. ⁸Tomo meuloili Yeisu ana paisowa wasana sibenalan kabo silaoma koina siya silaomaya Yudiya dedeina mena, Yelusalema taon, yo dedei Idumeya yo Waila Yolidan dedei yabo mena yo dedei Taiya yo Saidoni kolili. ⁹Kaiwena boda ilalakisosi mwa iwalolau ana tobenaliyao kolili, waga yabo sinonowai na koina simwalisae tabu tomo siyetupatupa koina. ¹⁰Siya tokasiebawo sitonatonan nuwanuwali tem

Yeisu sikabitonan na sinamwanamwa kaiwena wasana sibenalanako tomo sibaibaiwa tauna kona iwoisili. ¹¹Yo siya tomoliyaone yaluyaluwa biki silusae kolili saugana Yeisu sigitai sibeku sitalupwaopwaom manna mena na siyogayoga siba, “Kowa Yaubada Natuna.” ¹²Kabo Yeisu iyokoiyagili iwaloba, “Tabu kwayogayoga mayale yakato yau Yaubada Natuna.”

Yeisu yoli tuwelo igitesipwaili
(*Madiu 10:1-4; Luka 6:12-16*)

¹³Yeisu isae koya mena kabo tomo siya igitesipwaili iyoganli silaoma koina. ¹⁴Yoli tuwelo igitesipwaili yo iwalo kolili, iba, “Esamiyao apositolo. Nuwanuwagu komiu te yau tamiyamiya na yayawasamiu kwalau waguguye, ¹⁵yo tabe kaiwe mena yaluyaluwa biki tomo kolili kwatao-yawatagilagili. Bwaite kaiwena yagitesipwaimiu.” ¹⁶Siya yoli tuwelone esaliyao bwaite, Saimoni iya esana ipei Pita, ¹⁷Yemesa mekanakava Yoni, siya Sebedi natunao Yeisu esali ipeili Bowanage bwaite kana bui tutu natunao kaiwena siya towalo bagubaguna yo tomunamunai, ¹⁸Anidulu, yo Pilipi, Batolomiu yo Madiu bwaimwa Libai, yo Tomasi, Yemesa yabo Alipio natuna yo Tadiyasi yo Saimoni iya ilaomaya boda Selot^b kolili, ¹⁹yo Yudasa Isikaliota iya naga Yeisu iwalo-masalan yo italamwan toloinao nimali mena.

Yeisu yo Bielisibubi
(*Madiu 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10*)

²⁰Yo muli mena Yeisu ilau ilusae nume mena yo boda lalakisosina silogogoma kabo nige sowasowana Yeisu me ana tobenaliyao sikaiyawasi na sikekan. ²¹Yeisu ana susuyao sibenalan yakato iya nige ikakaiyawasi mwa silau sabi yoganna kaiwena tomo siwalowalo yakato ikabaleyaa. ²²Loina kana toyakayakatai tupwaliyao silobimaya Yelusalema siba, “Tomo bwaitete Bielisibubi ilusae koina yo ana kaiwe mena yaluyaluwa biki itao-yawatagilagili.” ²³Kabo Yeisu boda iyoganlima yo walo kobwaibwaili mena iwalo kolili, iwaloba, “Seitani nige sowasowana iya ana bodao itao-yawatagilagili. ²⁴Tem kaba loina koina tomo siyakasali na sibomamo siekalekaleya-yagili naga kaba loine ibeku. ²⁵Tabe tem susu yabo na siwalei na sibomamo siekalekaleya-yagili naga kani sibeku. ²⁶Seitani yo ana bodao besiele, tem mekanakavao sibomamo siekalekaleya-yagili naga ali kaba loine sibeku yo simwawasi. ²⁷Seitani iya besiele tomo kaikaiwena. Nige sowasowana tomo yabo ilusae tokaikaiwene ana nume mena yo ana gogo ikalaili, awa? Na tem baguna tokaikaiwene tapan-kalatan kabo sowasowana ana nume mena talusae

b 3:18 Boda esali Selot nuwanuwali Loma tomoliyao sitawoili Yudiya kalona mena. Na Balabasi iya Selot yabo.

na ana gogo takewalili. ²⁸Yawalo yawasosi kolimiu, yakato tomo ali pwanoli yo ali walo naenaena meuloina Yaubada kani inuwatu-pwaikili. ²⁹Na iyamo tem tomo yabo Yaluyaluwa Tabuna ikawa-naenae-yani, Yaubada kani nige sowasowana inuwatu-pwaiki kaiwena tomone pwanoli miyamiya yaina iginauli.” ³⁰Yeisu walone bwaite iwalowen kolili kaiwena siya ali edeedede koina siwalo yakato yaluyaluwa biki ilusae koina.

Yaiya tem Yaubada ana nuwatu ipaisowai iya Yeisu ana susu
(*Madiu 12:46-50; Luka 8:19-21*)

³¹Kabo Yeisu sinana yo kanakavao siyawatagilima. Sitolo nume ganamulina mena yo walo siyawasa na yakato Yeisu iyawatagilima kolili. ³²Yo boda lalakina Yeisu simiya-takikilan siwalolau koina siba, “Sinam yo kamkavao siyaele ganamuli mena nuwanuwali kowa.” ³³Yeisu iwalolau kolili iwaloba, “Yaiya sinagu yo analiyao kaukavao?” ³⁴Yo siya simiya-takikilan simiyamiya imankulakulaili yo iba, “Bwaite siya sinaguwao yo kaukavao. ³⁵Yaiya tem Yaubada ana nuwatu ipaisowai iya kaukava yo dugu yo sinagu.”

Patu toyasulu kana walo kobwaibwaili
(*Madiu 13:1-9; Luka 8:4-8*)

4 ¹Sauga yabo mena Yeisu iyatubu iyakayakatai Kalita Galili papalina mena. Kabo boda lalakisosina sitolo-takikilan mwa waga yabo koina imwalisae yo imiyasio. Na wagane ipoupouli kalita mena yo tomo meuloili siyaele dekawa mena ana yakayakatai sibenabenalan. ²Na Yeisu ginauli meuloina iyakataili walo kobwaibwaili mena iwaloba, ³“Kwabenali, tomo yabo ilau tano mena patu iyasululi sabi kuma. ⁴Saugana patu iyasululi, tupwali sitalu-suwala silau kamwasa mena yo man silobi yo sikanli. ⁵Tupwaliyao sitalu-suwala mala vekuveku koina yo sikin mwayamwayau kaiwena bwatano kikiuna, ⁶na iyamo saugana dabwelo itunsae witi kinna igabuli yo siweweka kaiwena lamli nige bwatano tulutuluna silolobai. ⁷Tupwaliyao sitalu-suwala samasamali luwali mena na samasamali sikin yo witi kinna sipanyamateli koina witi nige siuuwe. ⁸Yo tupwaliyao patune sitalu-dudulai bwatano namwanamwana koina yo sikin silalaki na siuwe tupwana teti (30) yo sikisti (60) yo andeledi (100).” ⁹Saugana Yeisu ana edeedede iyemwawasi iwaloba, “Tem metenamiu walo bwaite kwabenalan.”

Walo kobwaibwaili yaina bwaite
(*Madiu 13:10-17; Luka 8:9-10*)

¹⁰Saugana Yeisu ibomamo imiyamiya kabo yoli tuwelo yo tomo tupwaliyao mekalikavao silaoma yo Yeisu koina sikawanoi tem ana walo kobwaibwailine ilivasi kolili. ¹¹Kabo iwalo kolili iwaloba, “Komiu

Yaubada ana kaba lolina kana nuwatu wadawadamna iyeyawako kolimiu na siya nige ala bodao kalona mena simiyamiya walo kobwaibwaili mena yaedeede kolili, ¹² na bwagana ‘Simanman-kulakula na iyamo nige sigigitai yo sibenabenali na iyamo nige sikakatai. Temga sikatai yo sinuwabui Yaubada koina kani ali pwanoli inuwatu-pwaikili.’ ”

Walo kobwaibwaili patu kaiwena kana livasi
(*Madiu 13:18-23; Luka 8:11-15*)

¹³Yo Yesu iwaloyoi kolili, iba, “Tawae kaiwena walo kobwaibwaili bwaite kana katai nige wakakatai? Tem walo kobwaibwaili bwaite kana dudulai nige wakakatai gubesi sowasowamiu kani walo kobwaibwaili tupwaliyao wakataili? ¹⁴Toyasulu bwaimwana wasana namwanamwana iyasulu. ¹⁵Tomo tupwaliyao besiele bwatanone kamwasa mena. Saugana siya wasana namwanamwana sibenalan mwayamwayau Seitani ilaoma yo walone kolili ikelegabaen. ¹⁶Yo tomo tupwaliyao siya besiele patu bwatano mala vekuvekuna koina sitalu, kaiwena wasana namwanamwana sibenalan yo mwayamwayau sikalai sipei kateli mena me ali yaliyaya. ¹⁷Na iyamo wasana namwanamwana nige sinunuwatu-kalatan kaiwena lamli nige silolobi namwanamwa kabo sauga kubwakubwana koina simwawasi. Saugana tem kololo yo kamkamna silobai wasana namwanamwana kaiwena mwayamwayau silosuwala. ¹⁸Tomo tupwaliyao siya besiele patu samasamali kolili sitalu kaiwena wasana namwanamwana sibenalan, ¹⁹na iyamo yanuwa yaulina kana polowe yo wasawasa kana mwakota yo gogo kali nuwanuwatu kaiweli siloyapowonli na wasana namwanamwana sipanyamate na nige sowasowana iuwe. ²⁰Na tomo tupwaliyao besiele patune bwatano namwanamwana koina sitalu kaiwena wasana namwanamwana sibenalan, sipei kateli mena na wasane namwanamwanane iuwe kanna tupwana teti (30), tupwana sikisti (60), tupwana andeledi (100).”

Kaba gite mayale kaiwena
(*Luka 8:16-18*)

²¹Yesu iwaloyoi kolili iwaloba, “Tem mayale tagabu takalaiyama, gubesi, tapei gulewa yaulina mena o kaba keno yaulina mena? Nigele, tapei ana kaba take koina. ²²Naga ginauli wadawadamna ipei-yawatagilan yo tabe ginauli sumasumana naga isoke-gabaen mayale mena. ²³Tem metenamiu walo bwaite kwabenalan.” ²⁴Yo tabe iwaloyoi kolili iba, “Tawae kwabenalan kwanuwatu namwanamwa kaiwena. Mumugane waginaginauli kamikavao kolili kani Yaubada iginauli kolimiu besiele na iyamo ietulanyoi kolimiu. ²⁵Yaiya me ana katai Yaubada kaiwena Yaubada kani ietulan. Yo yaiya nigele koina na tawae kikiunamo koina Yaubada kani ikelegabaen.”

Walo kobwaibwaili witi patuna ana kin kaiwena

²⁶Yo Yeisu iwaloyoi iwaloba, “Yaubada ana kaba lolina besiele tomo yabo witi patuna iyasululi ana tano mena. ²⁷Iboniyai tomone ikeno yo kaliyate itolo na patune sikinkin nige ikakatai gubesi ali kinkin. ²⁸Baguna patune iboma ikin bwatano mena kinna itupasae yo muli mena liguna ipei yo iuwe. ²⁹Saugana kannu imatuwa ana kelepa ikalai ilau witi itomli kaiwena kelikeli kana sauga.”

Walo kobwaibwaili patu kikiuna kaiwena

(Madiu 13:31-32,34; Luka 13:18-19)

³⁰Yeisu iwaloyoi iwaloba, “Tawae tem tawalowen Yaubada ana kaba lolina gubesi kana koleya? Toisabo kaba gite tawalo-lawani na koina sikatai? ³¹Bwaite besiele, mayau ketabu koina yawalo-lawani kaiwena ketabu patuna ikikiusosi, ³²na tem takumai na ikin iyamala mayau lalakisosina yo lagalaganao silalaki mwa lolonna mena man sikabinoi.”

Yeisu ana walo kobwaibwaili meuloili waloli

³³Walo kobwaibwaili sibaibaiwa bwaite besiele Yeisu iwalowegili yo kolili iedeede tomo ali katai kana lalaki koina. ³⁴Iya sauga meuloina walo kobwaibwaili mena iedeede tomo kolili. Na iyamo tem sauganane sibomamo me ana tobenaliyao walo kobwaibwaili kali katai meuloili ilivasili kolili.

Yeisu yaumai yo bagolu iloinayagili

(Madiu 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵Kaliyatenane koina lolau molosi dabwelo isuguko Yeisu iyaele waga mena kabo iwalo ana tobenaliyao kolili iba, “Takuke talopanaisi dedei yabo mena.” ³⁶Yo tobenaliyao tomo silogabaegili, yo silobi simwalisae wagane koina, mekalikava sikuke. Mekalikavao waga tupwali sikuke toyawa. ³⁷Kabo wowoli lalakina silobai yo tabe bagolu isuwesuwelikwa waga mena masa kikiunamo waga ipowon yo isalili. ³⁸Yeisu waga talamuliyena mena kana kulule ipei mwa ikenomateko. Ana tobenaliyao siyanoi siba, “Toyakayakatai, nige kunuwanuwa tem tasalili?” ³⁹Kabo Yeisu itolo yo iwalolau yaumai koina iba, “Kulopei.” Yo iwalolauyoi bagolu koina iba, “Kudaumwali.” Yo yaumai ilopei yo sowasowaga idaumwali. ⁴⁰Yo iwalo ana tobenaliyao kolili iba, “Tawae kaiwena kwamatausi? Tomala iyaelemo naga kwamemeli?” ⁴¹Yo tobenaliyao simatausi lalakina yo siyenelineli-yagili siba, “Toisabo tomo bwaitete? Ginauli meuloina kainana sibernalan yo tabe besiele yaumai yo bagolu.”

Yeisu tokabaleya yabo iwoisi

(Madiu 8:28-34; Luka 8:26-39)

5 ¹Yeisu me ana tobenaliyao silopanaisi yo siulisi tomo Gelasa ali dedei mena. ²⁻⁶Saugana Yeisu ikaisuluma waga mena tomo yabo

yaluyaluwa biki koina igitai. Na tomone bwaite ana kaba miya veku gulana mena, na nige sowana yabo ipan-kalatan bwagana tem seni koina sipan. Sauga meuloina nimana yo kaena sipanli seni mena na iyamo nimana mena iutusili yo seni kaena mena igoluli. Nige tomo yabo kaikaiwena sowasowana ikabikalatan. Kaliyate yo boniyai ilolokeikeile salai mena yo putete mena iyogayoga-keikeile yo veku matamatageli ikalaili ibomayoi yona inigwanigwai. Kabo tomone kelamamalawe mena isagenama Yeisu manna mena tutulina italu-sakonayan yo ipwalou. ⁷⁻⁸Kabo Yeisu iwalo yaluyaluwa bikine koina iba, “Tomone bwaite koina kuyawatagilima, kowa yaluyaluwa biki.” Mwa koina yaluyaluwa bikine iyoga kaiwe iba, “Yeisu, Yaubada Tomiyasaesosi Natuna, tawae nuwanuwam uginauli koliyau? Ukawalulu Yaubada esana mena na tabu kuyayakamkamnyau.” ⁹Yeisu ineli koina iba, “Kowa esam?” Kabo kainana iyamaisa iba, “Yau esagu Boda kaiwena kabaibaiwa tomo bwaite kalona mena kamiyamiya.” ¹⁰Ikawanoi samasamalulu Yeisu koina yakato tabu dedei bwaite koina imamalimaliu-wagili. ¹¹Na putetene salina mena polo sibaibaiwa sidumudumuli. ¹²Kabo yaluyaluwa bikine sikawanoi Yeisu koina siba, “Kutalamwagimai na kalau kulusae polone kolili.” ¹³Yeisu italam kabo yaluyaluwa bikine siyawatagili tomone koina yo silau silusae polone kolili. Kabo polo gwauli kali baibaiwa tu tausani sisagena silobi mala naenaena mena sibeku na sigalomwasi kalita mena.

¹⁴Polo togitekalatan sisagena silau yanuwa lalakili yo yanuwa kikiuli kolili yo ginauli meuloina siwalo-masalagili tomo kolili. Kabo tomo meuloili silaoma na manli mena sigitai tawae iyawatagili. ¹⁵Saugana siyawatagilima Yeisu koina tomone sigitai, iya baguna yaluyaluwa biki bodaliyao silusae koina, imiyasio imiyamiya mekana kwama yo kulukuluna idudulaiko kabo meuloili simatausi me ali nuwa pwanopwano. ¹⁶Siya Yeisu ana paisowa sigitai siwalo-masala tomo meuloili kolili tawae iyawatagili tokabaleyane koina yo siedeede gubesina polo siboita. ¹⁷Kabo tomo meuloili siyatubu sikawanoi-samasamalulu Yeisu koina tem ali dedeine ilogabaen. ¹⁸Yeisu ana sauga mwalisae tomone iya Yeisu iwoisi ilau koina ikawanoi tem mekanakava silau. ¹⁹Na Yeisu nige itatalam yo iba, “Kuvivila kulau am susuwo kolili yo ali wasa kuwolena tawae Yaubada iginauli koliwo yo gubesina ana katekamkamna koina iwoisiwo.” ²⁰Kabo tomone ilau Dekapoliya bwaimwa esana labuina Yanuwa Sanaulu na iyatubu iedeede tawae Yeisu iginauli koina. Yo tomo meuloili sibenalan yo kateli ipitali.

Yeisu sinesineo labui iwoisili
(Madiu 9:18-26; Luka 8:40-56)

²¹Yeisu me ana tobenaliyao sikuke silopanaisiyoima siulisi. Saugana Yeisu ikaisulu busu galagala mena boda lalakina silaoma yo sitolo-

takikilan. ²²Tomo yabo esana Yailo, iya tapwalolo kana tobaguna yabo, ilaoma. Saugana Yeisu igitai, ilau manna mena tutulina italu-sakonayan, ²³na ikawanoi samasamalulu iba, “Taubala, natugu sinena ana bolime tuwelo ikasiebwa lalakina masa kikiunamo iboita. Nuwanuwagu talau nimam kupei koina na inamwanamwa ana kaiwe ilobai.” ²⁴Kabo Yeisu mekanakava silau. Yo boda lalakina simulimuliya na siyetubatubali. ²⁵Na bodane luwali mena sine yabo me ana kasiebwa, kwasine ididididi bolime tuwelo na iyamo naga medidina. ²⁶Beyabeyana towoiwoisi meuloili kolili ana mane meuloina iyemwawasi na kasiebwane nige imwamwawasi, na kamkamna ietuetulan. ²⁷⁻²⁹Saugana Yeisu wasana ibenalan isaema mulina mena boda luwali mena, inuwanuwatu bwaite besiele, “Tem kana kalekomo yakabitanan kani yanamwanamwa.” Kabo sinene Yeisu kana kaleko ikabitanan. Sauganane koina kwasine ana didi imwawasi yo kamnana ilotonan kana kamkamna yona mena imwawasiko. ³⁰Mwayamwayau Yeisu ilotonan ana kaiwe tupwana iyawatagili koina. Itagelakeile yo bodane ineliyagili iba, “Yaiya kau kaleko ikabitanan?” ³¹Ana tobenaliyao siwaloba, “Ugitaiyako boda siutu-takikilagiwo na kowa kuneli, ‘Yaiya ikabitanagau?’ ” ³²Na iyamo Yeisu igitekeikeile na iloyaloyai yaiya kana kaleko ikabitanan. ³³Sinene ikatai tawae iyawatagili koina yo me ana matausi yo me ana tabubu ilaoma italumiyasio Yeisu manna mena yo tawae iyawatagili koina yo tawae iginauli meuloina iwalo-masalan Yeisu koina. ³⁴Yeisu iwaloilau sinene koina iba, “Natugu, am meli iwoisiwo, kulau me am yaliyaya. Kasiebwane kani nige ilalauyoiwa koliwo.” ³⁵Yeisu iyaelemo iedeede sinene koina kabo tomo tupwali Yailo ana nume mena wasa silawanama siba, “Natum iboitako. Nige sowaswana toyakayakatai ana sauga kuyavenuwan.” ³⁶Yeisu tomone ali walo ibenalan yo nige ana nuwatu ilalau kolili na iwaloilau Yailo koina iba, “Tabu ukakatewakaka na kumelimo koliyau.” ³⁷Yo Yeisu bodane ikausili tabu silalau mulili mena bwaimwanamo ana tobenaliyao yoli yaiyona mekanakavao Pita, Yemesa yo kanakava Yoni. ³⁸Saugana silaoma Yailo ana nume mena Yeisu igitai tomo me ali nuwa pwanopwano. Sivalavalam yo sitalatala-wauwau lalakina. ³⁹Yeisu ilusae yo iwalo kolili iba, “Gubesi, tawae kaiwena kwavalavalam na kwatalatala-wauwau? Gamasinene nige iboboita ikekenomo.” ⁴⁰Na Yeisu ana walo kaiwena simalumaluwan. Yo Yeisu bodane itawoili siyawatagili ganamuli mena. Gamasine tamana yo sinana yo tobenaliyao yoli yaiyona iyoganli na Yeisu mekalikava silusae gamasinene ana biliutusi mena. ⁴¹Yeisu gamasinene nimana mena ikabilau iba, “Talita Kumi.” na kana bui “Gamasine, kutolo.” ⁴²Kabo gamasinene boita mena itoloyoi yo ilokeikeile na kateli sipitali me ali nuwapwanopwano. ⁴³Yeisu iwalo kolili iba, “Tabu yaiya yabo koina kwawawalo-masala yagu paisowa bwaite kaiwena.” Kabo muli mena iwalo kolili, “Gamasinene kana kwaolena.”

Tomo Nasaleta Yeisu sisikotanan mwa koina tupwaliyaomo iwoisili
(Madiu 13:53-58; Luka 4:16-30)

6 ¹Yeisu yanuwane ilogabaen yo me ana tobenaliyao sipileyoi iya iboma ana yanuwana mena. ²Sabati mena ilusae nume tapwalolo mena yo iyatubu iyakayakatai yo tomo meuloili kateli sipitali ana katai kaiwena yo siba, “Tomo bwaitete toweya koina ana sonoga ilobaiya na gubesi tabe ginauli kaba nuwapwanopwano nimana mena ipaisowaili? ³Tomo bwaite iya tokamda. Iya Meli natuna yo kanakavao Yemesa, Yosesi, Yudasa, Saimoni yo tabe dunao mekalakavao tamiyamiya.” Mwa koina tomo Nasaleta Yeisu sisikotanan. ⁴Na Yeisu iwalo kolili, iwaloba, “Tomo meuloili palopita siyakasisiyan na ana susuwo yo totounao yo ana yanuwana tomoliyao siya nige siyayakasisiyan.” ⁵Bwaine koina Yeisu nige sowasowana ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili bwaimwanamo tokasiebwa tupwaliyaomo nimana ipei kolili na iwoisili. ^{6a}Yeisu katena ipitali lalakina kaiwena nige simemeli koina.

Yeisu tobenaliyao yoli tuwelo iyawasali
(Madiu 10:5-15; Luka 9:1-6)

^{6b}Kabo Yeisu itakikili yanuwana kolili tomo iyakayakataili. ⁷Tobenaliyao yoli tuwelo iyoganlima yo iyawasali labui labui silau. Yo tabe kaiwe iwolegili mesabana sowasowali yaluyaluwa biki tomo kolili sitao-yawatagilagili. ⁸Kabo kali lolina iwolegili iba, “Tabu ginauli yabo wakakalai ami laune koina, tabu kanale nuwana tobwa, nuwana mane poketi mena, bwaimwanamo ami sige nimamiu mena. ⁹Yo kaemiu kana suma kwalikwa na tabu kwama labui wakakalaili. ¹⁰Tem toisabo nume koina siyoganmiu na kwalusae numene koina kwamiya-taumana kanasiga yanuwane kwalogabaen. ¹¹Tem yanuwana yabo tomoliyao nige siyoyoganmiu ali nume mena tabe nige ami guguye sibebenalan yanuwane kauna kaemiu mena wakotata-yagili na kwalogabaegili. Tem bwaite kilakilalane sigitai kani sikatai Yaubada nige iyayaliyaya kolili.” ¹²Yeisu ana walo iyemwawasi kabo tobenaliyao siyawatagili silau na siguguye tomo kolili bwaite besiele siba, “Mumugamiu naenaeli kwasikotanagili na kwanuwabui.” ¹³Yaluyaluwa biki sibaibaiwa tomo kolili sitao-yawatagilagili yo tokasiebwa sibaibaiwa olo koina yoli mena sisauli yo siwoisili na sinamwanamwa.

Elodi ibatoko Yeisu iya Yoni Toyababitaeso boita mena itoloyoima
(Madiu 14:1-12; Luka 9:7-9)

¹⁴⁻²⁹Tauna kona Kin Elodi, Yudiya ali kin, kanakava Pilipi wainena Elodiyasa ikwayai mwa ikasolanan. Kabo Yoni Toyababitaeso iwalo Elodi koina iba, “Nige sowasowana kamkava wainena ukwasolanan.”

Bwagana Yoni ana walo kaiwena nuwana ipwanopwanowan na Elodi nuwanuwana tem sauga meuloina ana walo meuloina ibenabenalan. Kaiwena ikatai Yoni iya tomo dudulaina yo Yaubada ana topaisowa yabo kabo iyakasisiyan. Na Elodiyasa imunamunai lalakina Yoni ana walo kaiwena mwa nuwanuwana Yoni iunuyamate. Elodi genuwana Elodiyasa Yoni iunuyamate mwa ana topaisowa iyawasali silau Yoni sikabikalatan, sipan yo sipei deli mena yo bwaine koina igite-kalatan. Mwa Elodiyasa nige sowasowana Yoni iunuyamate.

Na Elodi ana sauga kabi kaliyatena iyawatagili kabo Elodiyasa kamwasa inuwatu-lobai Yoni unuyamatena kaiwena. Sauga kabi kana nuwatu-kalatan kanna siginauli, yo tupwali taumana siyoganlima kekan kaiwena. Taumanaone siya toloinao lalakili gabeman koina yo tokaleyayao kali tobagunao na tupwali Galili dedeinao ali tautaubalao. Sauganane koina mekana taumanao sikekan, Elodiyasa natuna sinena ilusaema manli mena yo iselo. Ikabi-yaliyaya-yagili yo Elodi gamasinene koina iwalo iba, “Tawae nuwanuwam ukawanoiyon koliyau na yaeyawa.” Yo tabe iwaloyameli kawalulu mena iba, “Yawalo yawasosi koliwo tawae nuwanuwam kani yaeyawa bwagana tem yagu kaba loina tupwana ukawanoiyon.”

Yo gamasinene iyawatagili ilau sinana koina ineli iba, “Tawae yakawanoiyon?” Na sinana iba, “Ukwawanoiyon Yoni Toyababitaizo kulukuluna kaiwena.” Yo gamasinene mwayamwayau ipileyoi Kin koina iba, “Nuwanuwagu bwaite sauga Yoni Toyababitaizo kulukuluna kutom, gaeba mena kutauli na kuyeyama.” Elodi inuwa-polowe lalakina, na iyamo nige sowasowana isikote kisi imwalimwaline kaiwena iwaloyameli kawalulu mena taumanao manli mena. Kabo Elodi tounuyamate yabo iyawasa na ilau deli mena Yoni galogalona itom. Yo kulukuluna gaeba mena itauli, ikalaiyama gamasinene iwolena yo ikalai ilawan sinana koina. Yoni ana tobenaliyao ana boita wasana sibenalan kabo silaoma Yoni yona sikalai sipei salai mena.

Mulina mena Yeisu ana paisowa wasana idebalala kabo Kini Elodi wasanane ibenalan. Tomo tupwaliyao siwalo yakato Yeisu iya Ilaitiya yo tomo tupwaliyao tabe siwalo yakato iya palopita yabo besiele baguna palopitao. Na tupwaliyao yoi siedeede siba, “Tomone bwaite nuwana iya Yoni Toyababitaizo, nuwana boita mena itoloyoima, kaiwena Yoni ana kaiwe iyaele koina yo bwaite kaiwena sowasowana ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili.” Saugana Elodi walone bwaite ibenalan iba, “Walo yawasosi, tomone bwaimwa iya Yoni Toyababitaizo baguna galogalona yatom na boita mena itoloyoima.”

Yeisu boda paibi tauson iya kanli
(*Madiu 14:13-21; Luka 9:10-17; Yoni 6:1-14*)

³⁰ Yo siya tobenaliyao yoli tuwelo iyawasali tauna koina sabi guguye sipileyoima Yeisu koina ali paisowa yo ali yakayakatai meuloina siwalo-

masalagili koina. ³¹Boda lalakina silaolaoma koina yo tabe sipilepileyoi na nige sowasowali sikaiyawasi yo sikekan. Mwa iwalolau kolili iba, “Talau dedei paepaeli mena na tupwana wakaiyawasi.” ³²Mwa sibomamo waga yabo koina simwalisae sikuke silau siulisi paepaeli bwagabwaga mena. ³³Na saugana sikuke-yawatagili tomo sibaibaiwa sigitaili yo sikatai yakato siya Yeisu me ana tobenaliyao. Kabo siya silaomaya yanuwa mena kaeli mena sisagena silau siyawatagili baguna dedeine Yeisu me ana tobenaliyao silalau koina. ³⁴Saugana siulisi Yeisu ikaisulu dekawa mena yo boda lalakina igitaili yo ikatekamkamna-yagili kaiwena siya besiele sipi nige kali togitekalatan. Mwa koina iyatubu iyakayakatai ginauli sibaibaiwa kolili. ³⁵Yo lolau mena ana tobenaliyao silaoma koina siwalo siba, “Taubala, dedei bwaite paepaeli bwagabwaga na iyaele dabwelo isusugu. ³⁶Tem bodane bwaite kuyawasali silau yanuwane salili mena sowasowali kali sigimwala.” ³⁷Na Yeisu iwaloba, “Komiu kan kwaolegili sikekan.” Na ana tobenaliyao siwaloba, “Nige sowasowamai, tem kaginauli besiele kani mane lalakina besiele waikena eit (8) kana maisa kagabaen kaiwena boda ilalakisosi.” ³⁸Mwa Yeisu iwalolau ana tobenaliyao kolili iba, “Isa beledi kolimiu? Kwalau kwaloya.” Saugana silobaili siba, “Beledi valigigi yo iye labui kalobaili.” ³⁹Yeisu iwalolau ana tobenaliyao kolili iba, “Boda kwayakasali na simiyasio kawasi pwatana mena.” ⁴⁰Kabo bodane simiyasio kali boda kolili boda tupwali andeledi (100) yo tupwali pipti (50). ⁴¹Na beledi valigigi yo iye labui ikalaili kabo isakaisae bulibuli mena ikawatoki Yaubada koina kanne kaiweli yo muli mena beledi itabe-kivikivi iwolegili ana tobenaliyao sisoiyagili tomo kolili. Tabe besiele iye itabe-kivikivi yo ana tobenaliyao iwolegili sisoiyagili. ⁴²Meuloili sikekan diyali sisu. ⁴³Yo ali kantele tobenaliyao sitano-gogonagili beledi yo iye tupwatupwali kodo tuwelo. ⁴⁴Siya tatao tokekan kali baibaiwa besiele paibi tausau.

Yeisu ilau kalita pwatana mena
(*Madiu 14:22-36; Yoni 6:15-21*)

⁴⁵Kabo muli mena Yeisu ana tobenaliyao iwalo waga mena simwalisae yo sikuke sibaguna Betesaida, na iya bodane iyawasali sipileyoi ali yanuwa mena. ⁴⁶Kabo ilogabaegili ikawasae koya mena sabi kawanoi. ⁴⁷Saugana dabwelo isugu waga dumwakali luwaluwalina mena ikalalalau na iya ibomamo imiyamiya koya mena. ⁴⁸Igitaili siwose boita yoli sisawosawowoli kaiwena yaumai manli mena ilaolaoma. Yanuwa sabi layalayanna Yeisu kalita pwatana mena ilalaoma kolili. Iyawatagili salili mena na kikiunamo ilogabaegili. ⁴⁹Na sauganane Yeisu sigitai kalita pwatana mena ilaulau sibatoko iya kalukaluwa. Kabo siwui, ⁵⁰kaiwena meuloili sigitai yo simatausi. Kabo Yeisu iwalo kolili iba, “Wakatepatu, yau ami taubala, tabu kwamamatausi.” ⁵¹Yo waga mena imwalisae

mekanakavao yo yaumai ilopei idaumwali. Yo tobenaliyao kateli sipitali lalakina me ali nuwa pwanopwano, ⁵²kaiwena saugana beledine yo iyene ietulanli nige sikakatai gubesi Yesu ana kaiwe. Ali katai iyoviya.

Tokasiebwa meuloili iwoisili Genasaleta koina

⁵³Silopanaisi dedei Genasaleta koina siulisi, galowa mena silo. ⁵⁴Saugana sikaisulu waga mena tomo Yesu sikilala. ⁵⁵Kabo sisagena silau yanuwa meuloili kolili tokasiebwa kaba keno kolili sikalailima silawagili toisabo dedei koina sibenalan Yesu imiyamiya. ⁵⁶Yesu itakikili dedei meuloina kolili, yanuwa lalakili yo yanuwa kikiuli, yo dedei ganamuli mena. Tomo meuloili ali tokasiebwa sikalailima yo kaba gimwala kolili sipeili na Yesu sisanasanai. Sikawanoian yakato tem tokasiebwa kana kwama sopanamo sikabitanan. Yo meuloili tokasiebwa siya kana kwama sikabitanan sinamwanamwa.

Yesu ikabiyamayale tomo Yudiya kolili tawae dumdummya yo tawae nigele (*Madiu 15:1-20*)

7 ¹Palisiyao yo loina kana toyakayakatai tupwali mekalikavao silaomaya Yelusalema silau Yesu koina na simiya-takikilani, ²sigitagitaili Yesu ana tobenaliyao sikekakekan nige nimaliyao sidedeulili besiele Yudiya ali tapwalolo kana loina. ³Kaiwena Palisiyao, yo besiele Yudiya meuloili, nige sowasowana sikekan kanasiga nimaliyao sideulili besiele mumugali ilaomaya tubuliyao kolili. ⁴Besiele tabe saugana Yudiya kaba gimwala silogabaen na sipileyoi ali nume mena nige sowasowana sikekan kanasiga sisugu, kabo sikekan. Yaboyoi loina meuloina tubuliyao kolili gaeba yo komwa yo gulewa yo kaba keno kali deuli kaiweli simuliya. ⁵Mwa Palisiyao yo loina kana toyakayakatai Yesu koina siwalolau siba, “Ugitai, am tobenaliyao tubulao ali loina nige simumuliya nabesimo menima dumdummya sikekan.” ⁶Yesu kainali iyamaisa iwaloba, “Komiu tomwakomwakota. Baguna Aiseya palopita kaiwemiu iwalo yawasosi saugana Yaubada ana walo ilele bwaite besiele. ‘Tomo bwaitete sopali mena siyakasisiyagau na iyamo kateli imiya kelamamalawe koliyau. ⁷Ali tapwalolo koliyau ginauli bwagabwaga kaiwena ali yakayakatai siya besiele tomo ali loina.’”

⁸Tabe Yesu iwaloyoi kolili iba, “Walo yawasosi, komiu Yaubada ana loina kwasikotanagili na tubumiyao mumugali wakabi-kalatagili. ⁹Ami sonoga mena Yaubada ana loina kwapei-suwalagili na mesabana tubumiyao mumugali wakabi-kalatagili. ¹⁰Kaiwena baguna Mosese iwalo iba, ‘Tamam yo sinam kuyakasisiyagili.’ Tabe iwaloyoi iba, ‘Tem yaiya tamana nuwana sinana ikawa-naenae-yagili kani siunuyamate.’ ¹¹⁻¹²Na komiu ami yakayakatai mwakomwakota bwaite besiele. Tem tomo yabo tamana yo sinana nige isasaguili na iwalolau kolili iwaloba, ‘Bwaite

gogone yatalamwanako Yaubada koina mwa yakayakasisina na nige sowasowana yasaguimiu,⁷ kabo tomone ana walo wakawa-namwanamwani. ¹³Mwa kamwasane koina Yaubada ana walo kwasoke-gabaen na tubumiyao mumugali koina kwayamiyalae. Yo ginauli sibaibaiwa waginaulili bwaite besiele.”

Nuwatu naenaeli tomo katena mena siya touladumdumna

¹⁴Kabo boda iyoganyoilima yo iwalolau kolili, iwaloba, “Meuloimiu kwabenali, na wakatai namwanamwai. ¹⁵Tawae takan nige sowana tomo ikabi-yabikila. Na tawae katela mena iyawatagilima sowasowana sikabi-yabikila. ¹⁶Tem yaiya metenana walo bwaite ibenalan namwanamwai.” ¹⁷Yesu me ana tobenaliyao boda silogabaegili yo nume mena silusae yo ana tobenaliyao sineli koina siwaloba, “Sowasowana am walo kobwaibwailine kulivasi kolimai?” ¹⁸Yesu iwalo kolili iwaloba, “Komiu tonuwapwanopwano. Nuwana nige wakakatai yakato tawae takan yo ilusae diyala mena nige sowana ikabi-yabikila. ¹⁹Kaiwena nige katela mena ilalau na ilusae diyala mena muli mena ilau mosomoso koina.” Yesu ana yakayakatai bwaite kana katai besiele yakato kana tomeliwo meuloili sowasowali kan meuloina sikekan na nige sowana kanne ikabiyabikili. ²⁰Yo Yesu iwaloyoi iba, “Tem tawae tomo kateli mena iyawatagilima sowasowana tomone ikabi-yabikili. ²¹Kaiwena bwaite besiele, nuwatu naenaeli, ganawali, kewali, tomo kana unuyamate, ²²mankikiwasi, mwakota, yauyaule mumugana, lamwapolowe, sinali, nuwasaesae yo nuwatu bwagabwaga siya silaomaya tomo kateli mena. ²³Bwaite ginauline naenaeline tomo kaloli mena siyawayawatagilima yo sikabi-yabikili.”

Yesu sine yabo iya nige Yudiya sinena natuna iwoisi

(Madiu 15:21-28)

²⁴Yesu yanuwane ilogabaen yo ilau Taiya^c salina mena yo nume yabo koina ilusae, yo nige nuwanuwana tomo sikatai iya bwaine koina, iyamo nige sowasowana ikeno-wadam, ana laune tomo sikataiyako. ²⁵Kabo sine yabo, natuna sinena yaluyaluwa biki ilusae koina, saugana Yesu ana laoma wasana ibenalan mwayamwayau ilaoma Yesu koina. ²⁶Na bwaite sinene nige sine Yudiya na iya sikabi yanuwa Pinisiya koina Siliya ana dedei mena. Kabo ikawanoi Yesu koina yakato tem yaluyaluwa bikine natuna koina itao-yawatagilan. ²⁷Yesu iwalolau koina iba, “Baguna gagagili, siya yagu susu Yudiya, yayakanli. Nige sowana kali yakalai yagabaen bwauwa kolili.” ²⁸Na sinene kainana iyamaisa iwaloba, “Taubala, walo yawasosi, na iyamo bwauwa besiele teibeli yaulina mena

c 7:24 Tupwali Buki Tabu tolele-panaisi bagubagunali silele Taiya yo Saidoni

nuwanuwali gagagili kali mumuli kolili sikekan.” ²⁹Yeisu iwaloba, “Am walo-maisana kaiwena kupileyo am nume mena, yaluyaluwa bikine natum koina ilogabaenako.” ³⁰Kabo sinene itolo yo ipileyo ana nume mena yo natuna ilobai ana kaba keno mena na yaluyaluwa bikine ilogabaenako.

Yeisu totenakola yabo iwoisi

³¹Kabo Yeisu Taiya dedeina ilogabaen ilau Saidoni, ilogabaen ilobi Kalita Galili dedeina yo ilusae Dekapoliya bwaimwa esana labuina Yanuwa Sanaulu. ³²Yo bwaine koina tomo yabo silawanama Yeisu koina iya totenakola tabe nige sowasowana iedeede. Yeisu sikawanoyan yakato nimana ipei koina. ³³Yeisu bodane luwali mena tomone iyoga-suwalan kabo gibuna ipeiluseyagili tomone tenana mena. Imwawasi Yeisu nimana gibuna ikaisoi yo tomone memenana ikabitonan. ³⁴Yeisu isakaisae bulibuli mena yo yawasina iyasae na iwalo tomone koina, iba, “Epapata”, bwaite kana bui “Kwasoke”. ³⁵Kabo sauganane koina tomone tenana sitamwalapan yo tabe memenana imalamalae yo iedeede dudulai. ³⁶Yeisu tomo meuloili iwalo-kausili yakato tabu yaiya koina siwawalo-masala. Na iyamo bwagana iwalowalo-kausili na ana walo yakasisi nige sibebenalan, sisamasamalulu na silau siyawayawasayan tomo kolili. ³⁷Tomo kateli sipitali yawasosi siwaloba, “Ana paisowa meuloili ipaisowa namwanamwaili. Totenakola iwalo tenaliyao sitamwalapan walo sibebenalan yo siya nige sowasowali siedeede iwalo memenaliyao simalamalae siedeede.”

Yeisu boda powa tausani iyananli

(Madiu 15:32-39)

8 ¹Saugana imiyamiya dedeinane koina boda yabo uloili silogogoma na nige kali. Yeisu ana tobenaliyao iyoganlima iwalo kolili iwaloba, ²“Boda bwaitete yakatekamkamna-yagili kaiwena kaliyate yaiyona mekalakavao tamiyamiya na nige kali. ³Tem meguliyamli yayawasali sipileyo kani kamwasa mena yoli sawosawowoli kaiwena tupwali kelamamalawe mena silaoma.” ⁴Ana tobenaliyao siwalo koina, siwaloba, “Toweya koina kan kani talobaiya na bodane tayakanli? Kaiwena bwaite paepaeli bwagabwaga.” ⁵Yeisu ineliyagili iwaloba, “Isa beledi kolimiu simiyamiya?” Na siwaloba, “Sebenmo.” ⁶Kabo iwalo boda kolili simiyasio bwatano mena yo beledi sebenne ikalaili yo kaiweli ikawa-toki Yaubada koina, yo itabe-kivikivi iwolegili ana tobenaliyao kolili na sisoiyagili tomo kolili. ⁷Tabe tupwaliyao iye kikiuli simiyamiya kaiweli ikawa-toki yo ana tobenaliyao iwalo sisoiyagili tomo kolili tabe. ⁸Yo meuloili sikekan yo diyali sisu muli mena kan tupwa tobenaliyao sitanogogonagilima kodo seben siloyapowonli. ⁹Yo bodaline kali baibaiwa

powa tausani (4,000) besiele. Iyawasali sipileyoi, ¹⁰kabo muli mena Yeisu me ana tobenaliyao ali waga mena simwalisae yo Dalimanuta dedeina mena silau.

Palisiyao nuwanuwali Yeisu kilakilala yabo ipaisowai na sigitai
(Madiu 16:1-4)

¹¹Palisiyao tupwali silaoma yo Yeisu koina siyatubu sigamwapakiki yo sitonan yakato kilakilala yabo ipaisowai kaiweli na sikawa-yawasosi yakato ana kaiwe ilaoma Yaubada koina. ¹²Ali walo kaiwena Yeisu yawasina iyasae kaiwena me ana okwatakata kabo iwaloba, “Tawae kaiwena nuwanuwamiu kilakilala yabo? Yawalo yawasosi kolimiu, kani nige kilakilala yabo wagigitai.” ¹³Kabo ilogabaegili yo waga mena imwalisaeoyoi na silopanaisi dedei yabo mena.

Yeisu ana tobenaliyao iyanuwapeili Palisiyao yo Elodi ali mwakota kaiwena
(Madiu 16:5-12)

¹⁴Tobenaliyao kali kanale nuwali imwatain nige sitatauli waga mena bwaimwanamo beledi kaigeda silobai waga mena imiyamiya. ¹⁵Yeisu iyanuwapeili iwaloba, “Wagite-kalatagimiu, Palisiyao yo Elodi kali beledi ana kaba sese koina wagite namwanamwaili.” ¹⁶Yo tobenaliyaone sibomamo kolili sieededede siwaloba, “Nuwana Yeisu ana walo yaina bwaite kaiwena nige beledi kolila.” ¹⁷Yeisu ali nuwatu ikataiyako yo iwalo kolili iba, “Tawae kaiwena kwawalowalo nige beledi kolimiu? Gubesi, iyaelemo naga menuwa-pwanopwanomiu na nuwamiu nige simamayale? Nuwana katemiu sikololo?” ¹⁸Me manimiu, tawae kaiwena nige wagigitai? Me tenamiu, tawae kaiwena nige kwabebenali? Nige kwanunuwatu-kalatan? ¹⁹Sauganane beledi valigigi koina tomo paibi tausani yayakanli na tupwa isa kodo kwatano-gogonagili?” Yo tobenaliyao kainana siyamaisa koina siba, “Kodo tuwelo.” ²⁰Yo Yeisu ineliyoi iwaloba, “Sauganane beledi seben koina tomo powa tausani yayakanli na tupwa isa kodo kwatano-gogonagili?” Yo siwaloba, “Kodo seben.” ²¹Kabo Yeisu iwaloba, “Walo yawasosi. Na gubesi, nige naga nuwamiu simamayale yau yaiya?”

Yeisu tomangibugibu yabo iwoisi Betesaida koina

²²Silau Betesaida kabo tomangibugibu yabo tomo sikalayama Yeisu koina yo sikawanoiyana yakato ikabitanan. ²³Yeisu tomangibugibune nimana mena ikabilau yo iyogan siyawatagili yanuwa gana mulina mena. Kabo Yeisu tomone manna ikaisoili yo nimana ipeili koina yo ineli koina iba, “Sowaswana ginauli ugitali?” ²⁴Yo tomone igitekeikeile yo iwaloba, “Tomo yagitali na kali koleya besiele mayau silolokeikeile.” ²⁵Yeisu tomone manna ikabi-tonagiliyoi kabo iyalala yo manna silala dudulai yo

ginauli meuloili igitaili sidudulai. ²⁶Yeisu iwalo tomone koina iwaloba, “Tabu kupipileyoi bodane kolili yanuwane koina na kulaumo am nume mena.”

Pita ana walo-masala Yesu kaiwena

(Madiu 16:13-28; Luka 9:18-27)

²⁷Kabo Yesu me ana tobenaliyao silalau Sisaliya Pilipai yanuwaliyao kaiweli. Yo kamwasa mena ana tobenaliyao ineliyagili iwaloba, “Gubesi tomo ali walo kaiwegu yakato yau yaiya?” ²⁸Na siwaloba, “Tomo tupwali siwawalo yakato kowa Yoni Toyababitaiso, tupwali siwawalo yakato kowa Ilaitiya yo tupwali siwawalo yakato kowa palopita bagubagunali yabo.” ²⁹Na tabe ineliyagiliyoi iwaloba, “Na komiu? Gubesi ami nuwatu yakato yau yaiya?” Kabo Pita kainana iyamaisa iwaloba, “Kowa Mesaiya”^d ³⁰Kabo Yesu iwalo-kausili iwaloba, “Tabu yaiya yabo koina kwawawalo-masalagau.”

Yesu ana walo-masala ana kamkamna yo ana boita kaiwena

³¹Kabo iyatubu iyakayakataili bwaite besiele iwaloba, “Tomo Natuna naga kamkamna lalakina kani ilobai kaiwena tautaubalao yo topwaoliyao lalakili yo loina kana toyakayakatai kani sisikotanan. Yo kani siunuyamate na kaliyate yaiyona mulina mena itoloyoi.” ³²Yesu iedeedede dudulai mena yo mayale mena ginauliline kaiweli na tem sikatai. Pita imunamunai Yesu ana walone kaiwena kabo Pita Yesu iyoga-suwalan yo iyokoian. ³³Pita ana yokoine kaiwena Yesu itagelakeile yo ana tobenaliyao igitagitaili na Pita iyokoian iwaloba, “Kulowasi koliyau kowa Seitani. Am nuwatune besiele tomo ali nuwatu na nige Yaubada ana nuwatu.”

³⁴Kabo Yesu boda meuloili yo ana tobenaliyao mekalikavao iyoganlima yo iwalo kolili, iwaloba, “Yaiya tem nuwanuwana imuliya koliyau kani mumugana isikotanan na ibomayoi kana kelose ikalai bwaite kagu muliya kana kamwasa besiele. ³⁵Kaiwena tem yaiya nuwanuwana yawasina ilebo naga yawasinane igabaen. Na tem yaiya kaiwegu wasa namwanamwana kaiwena yawasina igabaen iya kani yawasina namwanamwana ilobai. ³⁶Tem tomo yabo iwasawasa yanuwa yaulina mena, gubesi, sowasowana ana wasawasane isagui tem saugana yawasina ilogabaen? Nigele. ³⁷Nige ginauli yabo sowasowana koina yawasila tayamaisa na takele-yavivilayoi. ³⁸Yau Tomo Natuna tem yaiya kowa kaiwegu kumwalimwaline yo yagu yakayakatai kaiwena kumwalimwaline na kuuvalayagau yaso bwaite naenaeli yo ganaganawalili manli mena, naga kani yauvalayagiwo, saugana Tamagu ana wasawasa pigapigabuna koina yapileyoima me yagu aneloseyao yakayakasisili.”

d 8:29 Bwaite walo “Mesaiya” kaina Ibeliu, kana bui besiele kaina Giliki walo ‘Tolebolebo.’

9 ¹Yo Yesu iwaloyoi iba, “Yawalo yawasosi kolimiu yakato tomo tupwamiyao kani nige kwaboboita kanasiga Yaubada ana kaba loina me ana kaiwe iyawatagilima wagitai.”

Yaubada ana wasawasa iyapanaisan Yesu koina kabo kana koleya ibui
(*Madiu 17:1-13; Luka 9:28-36*)

²Kaliyate sikis (6) mulina mena Yesu yoli yaiyona iyoganli, Pita, Yemesa yo Yoni mekanakavao sisae koya yabo koina sibomamo simiyamiya kabo sigitai Yesu kana koleya ibui. ³Kana kwama kana koleya ibui ipigapigabu. Mayalene ikaiwesosi yo kana gite nige besiele yaiya yanuwa yaulina mena sowasowana kwama ideuli kana mayamayale besiele. ⁴Kabo Ilaitiya yo Mosesese sitolo-mayale na yoli yaiyonane sigitaili Yesu mekalikava siedeedede. ⁵Kabo Pita iwalolau Yesu koina iwaloba, “Toyakayakatai, ala miya bwaite besiele inamwanamwa, tem ami gwau yaiyona kakabili kaigeda kowa kaiwem, yo kaigeda Mosesese kaiwena na kaigeda Ilaitiya kaiwena.” ⁶Bwaite Pita iwalowalo bwagabwaga kaiwena mekanakavaone me ali matausi. ⁷Kabo yaloyaloi ilobima ipwaikili yo yaloyaloina koina kaina yabo ilobima sibenalan iwaloba, “Bwaite natugu yamulolo lalakina koina, ana walo kwabenalagili.” ⁸Sauganane koina sigite-keikeile nige yaiya yabo sigigitai, na Yesu ibomamo mekalikava. ⁹Saugana koya mena sisasaluluma Yesu iwalo-yakasisi-yagili iba, “Tawae wagitailiko tabu tomo kolili kwawawalo-masalagili kanasiga Tomo Natuna boita mena itoloyoima.” ¹⁰Tawae sigitailiko siwadam na ana walo toloyoine kaiwena sibomamo kolili siedeedede gubesi kana katai. ¹¹Kabo Yesu koina sineli siba, “Tawae kaiwena loina kana toyakayakatai siwaloba, ‘Kani Ilaitiya ibagunama muli mena kabo Mesaiya ilaoma?’” ¹²Na Yesu kainali iyamaisa iba, “Walo yawasosi, Ilaitiya yakato ibagunama na ginauli meuloina ikatububunan Mesaiya kaiwena. Tem bwaine besiele tawae kaiwena Buki Tabu iwalo-masalan yakato naga Tomo Natuna kamkamna lalakina ilobai yo sisikotanan? ¹³Yawalo kolimiu, Ilaitiya ilaomako na tawae meuloina nuwanuwali signauli mwa signauliyako koina, besiele Buki Tabu iwalo-masala kaiwena.”

Kawakawanoimo koina sowasowana yaluyaluwa biki kaikaiweli
tatao-yawatagilagili
(*Madiu 17:14-21; Luka 9:37-43a*)

¹⁴Saugana Yesu me ana tobenaliyao yoli yaiyona koya mena sisasaluluma sigitai boda lalakina kalikavaone sitolo-takikilagili na loina kana toyakayakataiwo tobenaliyao mekalikavao sigamwagamwapakiki. ¹⁵Bodane Yesu sigitai kateli sipitali lalakina kabo sisagena silau yo Yesu silosanasanai. ¹⁶Na Yesu ineli iba, “Tawae wagamwagamwapakiki-yani mekamikavao?” ¹⁷Tomo yabo bodane kolili iwalolau

Yeisu koina iwaloba, “Toyakayakatai, natugu yakalaiyama koliwo iya yaluyaluwa biki koina ilusae na gamene nige sowasowana iedeededede. ¹⁸Saugana yaluyaluwa biki ana kaiwe koina, gamene ibeku bwatano mena ikikiwasi yo polu gamwana mena siyawatagili yo mwakana ikikokiko yo yona itawalololi. Kabo am tobenaliyao yakawanoi-yagili yakato yaluyaluwa bikine sitao-yawatagilan na iyamo nige sowasowali.” ¹⁹Yeisu iwalolau kolili iwaloba, “Kaliyate isa komiu te yau mwa tamiyamiya na tawanesana kabu kwameli koliyau? Ami meli ana yoviya kaiwena yogu ikwatakwata-yagimiu. Saugamo gamene wakalaiyama koliyau.”

²⁰Kabo gamene sikalaiyama koina. Saugana yaluyaluwa biki Yeisu igitai mwayamwayau gamene ikabiyakikiwasi yo gamene ibeku bwatano mena ikeno-tapitapipili na polupolu gamwana mena siyawatagili. ²¹Kabo Yeisu ineli gamene tamana koina iba, “Sauga esana ana kasiebwane iyatubu?” Yo tamana iwaloba, “Ana sauga melumelu koina. ²²Sauga baibaiwana yaluyaluwa bikine gamene igabaen mayau wedowedolina mena yo waila mena sabi unuyamatena. Tem sowasowam, tawae yabo uginauli, ukwate-kamkamna-yagimai na kusaguimai.” ²³Yo Yeisu iwalo tomone koina iwaloba, “Tawae kaiwena kuwalo ‘tem sowasowam’? Tem tomo me ana meli kani ginauli meuloina simalamalae.” ²⁴Kabo gamene tamana iwalolau Yeisu koina iwaloba, “Yameli na iyamo yagu meli ikikiu. Kusaguiyau na yameli yawasosi.” ²⁵Yeisu igitai boda meuloili sisagesagenama kabu yaluyaluwa bikine iyokoiyan iwaloba, “Kowa yaluyaluwa naenaena. Kowa tomo tenaliyao yo gamwaliyao ukwausili. Yaloinayagiwo gamene kulogabaen na tabu kululusaeyoi koina.” ²⁶Kabo yaluyaluwa bikine iwui yo gamene ikabiyakikiwasi yalalaki na yawatagili yo ilau. Kabu gamene kana koleya besiele iboita mwa meuloili siwaloba, “Iboita.” ²⁷Na Yeisu gamene nimana mena ikabilau yo ikeleyatolo. ²⁸Ginauli meuloina imwawasi kabu silusae nume mena sibomamo na ana tobenaliyao sineli koina siba, “Tawae kaiwena yaluyaluwa bikine nige sowasowamai katao-yawatagilan?” ²⁹Na Yeisu kainali iyamaisa iba, “Kawakawanoimo koina sowasowana yaluyaluwa biki bwaite besiele tatao-yawatagilan.”

Yeisu ana boita kaiwena iedeededeyoi
(*Madiu 17:22-23; Luka 9:43b-45*)

³⁰Yeisu me ana tobenaliyao yanuwane silogabaen na silalau dedei Galili kaiwena. Yeisu genuwana tomo yabo ikatai toweya siyaele, ³¹kaiwena ana tobenaliyao iyakayakataili. Iwalo kolili iba, “Naga Tomo Natuna sitalamwan tomo nimali mena yo siunuyamate na kaliyate yaiyona mulina mena kani itoloyoi.” ³²Na ana walone kaiwena nige nuwali imamayale na iyamo nige sineneli koina kaiwena simatausi.

**Tem yaiya nuwanuwana iyamala tobaguna ilonamwayan baguna inuwalobi
na iyamala topaisowa**

(Madiu 18:1-5; Luka 9:46-50)

³³⁻³⁴Kamwasa mena tobenaliyao sigamwagamwa-pakiki. Saugana siyawatagilima yanuwa Kapeneomi koina kabo nume mena silusae na bwaine koina Yeisu ineli-yagili iba, “Tawae wagamwagamwa-pakiki-yani kamwasa mena?” Na nige kainana siyayamaisa kaiwena ali gamwapakiki yaina tem yaiya kolili iyamala ali tobaguna. ³⁵Yeisu imiyasio na tobenaliyao yoli tuwelo iyoganlima yo iwalo kolili iba, “Tem yaiya kowa nuwanuwam kolimiu kuyamala tobaguna, ilonamwayagiwo kupei-yataluwo na kuyamala topaisowa kamkavao kaiweli.” ³⁶Kabo melumelu yabo ikalايama yo luwaluwalili mena iyatolo yo isapwali yo iwalo kolili, ³⁷iba, “Tem yaiya kowa melumelu yabo bwaite besiele esagu mena kuyogan yau kuyoganiyau. Na yaiya kowa kuyoganiyau bwaimwa iya toyawasayaune kuyogan.”

Tem yaiya iya nige kala tokalomagigili bwaimwa iya kala tosagu

³⁸Kabo Yoni iwaloba, “Toyakayakatai, tomo yabo kagitai esam mena yaluyaluwa biki itao-yawatagilagili na kawalo-kausi kaiwena tomone iya nige ala boda yabo.” ³⁹Na Yeisu iwaloba, “Tabu kwawawalo-kausi kaiwena tem yaiya ginauli kaikaiweli esagu mena ipaisowaili nige sowasowana sauga muli mena ikawa-naenae-yagau. ⁴⁰Kaiwena tem analiyao nige kala tokalomagigili siya kalakavao. ⁴¹Yawalo yawasosi kolimiu, tem galogalmiu simagu na yaiya waila iyanumamiu esagu mena kaiwena komiu Keliso ana bodao, iya maisana namwanamwana naga ilobai.”

Yeisu ana yakayakatai woya kaiwena

(Madiu 18:6-9; Luka 17:1-2)

⁴²Yo tabe iwaloyoi iba, “Tem tomo yabo melumeluwone iwoya-pwanolili, bwaite siya kagu tomeliwo, kana maisa Yaubada koina ipolowesosi kabo tem tomone veku polopolowena galogalona mena sipan yo sigabaen kalita mena ana boita kana polowe. ⁴³⁻⁴⁴Tabe tem nimam iyalopwanowo kutom-gabaen. Inamwanamwa tem nima kaikaigedam yawasim namwanamwana kulobai. Tabu kulau mayau wedowedolina koina menima labulabuim.^e ⁴⁵⁻⁴⁶Tabe tem kaekaem iyalopwanowo kutom-gabaen. Inamwanamwa tem kaekae kaikaigedam yawasim namwanamwana kulobai. Tabu kutatalam sigabaegiwo

e 9:43-44 Tolele-panaisi bagubagunali ali lelelele kolili tomna 44 yo 46 tupwaliyao simiyamiya. Tomna 44 yo 46 ali walo-masala besiele tomna 48.

mayau wedowedolina koina mekae labulabuim. ⁴⁷Tabe tem manim iyalopwanowo ukasigabaen. Inamwanamwa tem man kaikaigedam Yaubada ana kaba lolina koina kulusae. Tabu kutatalam sigabaegiwo mayau wedowedolina koina meman labulabuim. ⁴⁸Dedeinane koina weseweso tomo kwapina sikankan nige siboboita yo mayau iwedowedoli nige ana kaba boita. ⁴⁹Kabo tomo meuloili mayau kalapulupululuna ikabi-namwanamwaili, besiele kan kalita ikabi-namwanamwai. ⁵⁰Kalita ginauli namwanamwana na iyamo tem ana kaiwe yo kamnana imwawasi nige sowasowana inamwanamwayoi. Kabo ilonamwayagimiu mumugamiu kwaboma kwalotonan kana namwanamwa na kaigeda kaigeda kwaemulomulolo-wagimiu na kwamiya-daumwali.”

Inawase kaiwena

(Madiu 19:1-12; Luka 16:18)

10 ¹Yeisu yanuwane ilogabaen yo ilau ilusae Yudiya ana dedei mena yo ilopanaisi Yolidan dedei yabo mena. Boda lalakina silogogoyoima koina kabo iyakayakataili besiele sauga meuloina. ²Palisiyao tupwali silaoma yo nuwanuwali Yeisu sitonan yo koina sineli siba, “Gubesi, ala lolina italamwan inawase kaiwena o nigele?” ³Kabo Yeisu iba, “Lolina tawae Mosese iyeyawa kolimiu?” ⁴Na Palisiyao siba, “Mosese italam tem tau nuwanuwana inawase baguna pepa koina ana sikote ilele kabo pepane iwolena wainena koina na iinawase.” ⁵Yo Yeisu iwaloba, “Katemiu sikololo mwa bwaite kaiwena Mosese loinane ilele kaiwemiu. ⁶Sauga bagubagunana Yaubada ana yamayamayale koina tomo labui iyamayaleli, tau yo sine. ⁷Bwaite kaiwena mwa tau tamana yo sinana ilogabaegili na wainena mekanakava simiya toyawa, ⁸yoli labuine kwapi kaigeda. Baguna siya tomo labui, sauga bwaite siya besiele tomo kaigeda. ⁹Yaubada ipei-labui-yagiliko, tabu tomo yabo ipepei-suwalagili.” ¹⁰Yo muli mena Yeisu me ana tobenaliyao sipileyoima nume mena yo tobenaliyao sineliyoi ana walo inawase kaiwena. ¹¹Yeisu iwaloba, “Tem tau wainena iinawaseyan na ilopanaisi sine yabo koina tau bwaite iganawali, bwaite lopwano iginauli wainena bagubagunana manna mena. ¹²Yo tabe tem sine wainena iinawaseyan na ilopanaisi tau yabo koina sine bwaimwa iganawali.”

Yeisu melumeluwo iwalo-muloloili

(Madiu 19:13-15; Luka 18:15-17)

¹³Tomo melumeluwo sikalailima Yeisu koina na tem ikabitonagili na iyamo ana tobenaliyao tomone siyokoiyagili. ¹⁴Saugana Yeisu ali paisowa igitai imunamunai kabo iwaloba, “Tabu melumeluwo wakaukausili. Kwatalamwagili silaoma koliyau kaiwena Yaubada ana kaba lolina imiyamiya melumeluwo bwaite besiele kaiweli. ¹⁵Yawalo yawasosi

kolimiu, tem yaiya tomo mumugana nige besiele melumelu, nige sowasowana Yaubada ana kaba loina ilusae.” ¹⁶Kabo Yesu melumeluwone ikalaili ipeili kaena mena yo nimana ipeili kolili na iwalo-muloloi.

Yesu kana muliya kaiwena ikololo
(*Madiu 19:16-30; Luka 18:18-30*)

¹⁷Saugana Yesu ilalau kamwasa mena tomo yabo isagenama, tutulina italusakonayan manna mena na ineli koina iba, “Toyakayakatai namwanamwana, tawae yaginauli na yawasigu miyamiya yaina yalobai?” ¹⁸Yesu kainana iyamaisa iba, “Tawae kaiwena ukawa-namwanamwa-yagau? Nige yabo tonamwanamwana, Yaubada ibomamo. ¹⁹Na Yaubada ana loinao ukwatailiko bwaimwa yakato “Tabu kuunuyamate, tabu uganawali, tabu ukewali, tabu kumwakomwakota, tabu mwakota mena tomo ali gogo ukalalalaili, tabe yaboyoi tamam yo sinam kuyakasisi-yagili.” ²⁰Na tomone iwaloba, “Toyakayakatai, yagu sauga game koina yo kanasiga kabona loinane bwaitete meuloili yaobigaili.” ²¹Kabo Yesu tomone imankulakulai me ana katekamkamna kabo iwalolau koina iba, “Ginauli kaigedamo koliwo ideva. Kupileyo am yanuwa mena na am gogo meuloili ugrimwala-yagili, na maneline kuyauyagili tobubutuma kolili mesabana am wasawasa bulibuli mena kulobai. Na kulaoma kumuliya kolyau.” ²²Walo bwaite kaiwena nuwanae kana koleya iyawatagili tomone manna mena kabo ilau me ana nuwanae kaiwena iya towasawasa.

Wasawasa siya kaba woya

²³Kabo Yesu igite-keikeile yo ana tobenaliyao iwalo kolili iba, “Tem analiyao me ali wasawasa lalakina ali lusae Yaubada ana kaba loina koina ikololo.” ²⁴Saugana tobenaliyao ana walo sibenalan kateli sipitali. Tabe iwaloyoi iba, “Natuguwao, Yaubada ana kaba loina kana lusae ikololososi. ²⁵Towasawasao ali lusae Yaubada ana kaba loina koina ikololososi kabo kameli sinalom gulana koina ana lusola.” ²⁶Saugana tobenaliyao walo bwaite sibenalan kateli sipitali lalakina na siwalolau koina siba, “Tem bwaite besiele, yaiya sowasowana lebo ilobai?” ²⁷Yesu imankulakulaili yo iba, “Ginauli bwaite yawasosi ipolowe tomo kolili, na Yaubada koina nige kana polowe yabo kaiwena Yaubada koina ginauli meuloili simalamalae.” ²⁸Kabo Pita iwaloba, “Na kai gubesi? Ama gogo meuloili kalogabaegiliko na kamuliya koliwo.” ²⁹Yesu Pita kainana iyamaisa iba, “Yawalo yawasosi kolimiu, yaiya tem ana nume, kanakavao, dunao, sinanao, tamanao, natunao yo ana bwatanoyao ilogabaegili esagu mena yo tabe wasana namwanamwana kaiwena, ³⁰maisana lalakina naga ilobai sauga ilalaoma koina besiele kani nume baibaiwali, kanakavao, dunao, sinanao, natunao yo bwatanoyao. Yo

tabe besiele kamkamna ilobai na iyamo naga sauga muli mena yawasina miyamiya yaina ilobai. ³¹Bwaite saugane koina siya tobagunao meuloili naga kani simuliya na siya tomulimuliya naga sibaguna.”

Yesu ana walo yaiyonana ana boita kaiwena

(Madiu 20:17-19; Luka 18:31-34)

³²Yo kamwasa mena sisasae Yelusalema kaiwena, Yesu ibagubaguna na kana tomuliya bodaliyao meuloili simulimuliya. Ana tobenaliyao sikatewakaka yo tupwaliyao tomo simulimuliye me ali matausi. Kabo yoli tuwelo iyoga-suwalagili yo iyanuwapeiyoi tawae naga kani iyawatagili koina, ³³iba, “Sauga bwaite tasasae Yelusalema. Yo Tomo Natuna naga siyagayan topwaoli lalakili yo loina kana tobagunao kolili. Yo ana boita kaiwena siloina sabi unuyamatena muli mena sitalamwan siya nige Yudiya tomoliyao kolili, ³⁴yo siya sitalatalawasiyan, sikaikaisoi tabe balae mena sisapi muli mena siunuyamate yo kaliyate yaiyona mulili mena itoloyoi.”

Yemesa te Yoni ali kawanoi Yesu koina

(Madiu 20:20-28)

³⁵Yemesa te Yoni, Sebedi natunao, Yesu koina silaoma siwaloba, “Toyakayakatai, kalaoma kaiwena ginauli yabo nuwanuwamai.” ³⁶Yesu iwaloba, “Tawae nuwanuwamiu yapaisowai kaiwemiu?” ³⁷Kabo siba, “Saugana am kaba miya wasawasana koina kumiyasio am kaba loina koina nuwanuwamai salim mena kamiyasio kaigeda ulaulam mena yo kaigeda gegebam mena.” ³⁸Yesu iwaloba, “Komiu nige wakakatai tawae wakawakawanoiyan.” Muli mena ineli walo kobwaibwaili mena iba, “Gubesi, kamkamna komwanane koina naga yanuma sowasowana komiu tabe koina kwanuma? Na tabe babitaiso polowenane naga yalobai gubesi sowasowamiu koina kwababitaiso besiele?” ³⁹Siba, “Sowasowamai.” Na Yesu iba, “Komwane koina naga kani yanuma komiu besiele koina kani kwanuma yo besiele babitaisone koina naga kani yababitaiso komiu besiele kani kwababitaiso, ⁴⁰na nige sowasowana analiyao yagitesipwaili yagu kaba loina koina yaiya ulaulagu mena na yaiya gegebagu mena simiyasio. Yaubada bwaite kaba miya ikatububunagiliko kaiwena ibomamo ikatai yaiya naga isaguiyau sauganane yaloina yagu kaba loina koina.”

Tobagunao mumugali kaiwena

⁴¹Na ana tobenaliyao yoli sanaulu Yemesa te Yoni ali kawanoi kaiwena simunamunai-yagili. ⁴²Mwa Yesu meuloili iyogagogonagilima yo iba, “Komiu wakataiyako siya nige Yaubada simemeliyan ali toloinao siloinayagili yo ali tobagunao siwalo kaiwe kolili. ⁴³Na komiu tabu

besiele wagiginauli. Tem yaiya kowa nuwanuwam esam ilalaki ilonamwayagiwo kamkavao kaiweli kuyamala topaisowa. ⁴⁴Na tem yaiya kowa nuwanuwam kuyamala tobaguna ilonamwayagiwo am eliyamwao meuloili kaiweli kuyamala topaisowa. ⁴⁵Tomo Natuna nige ilalaoma yakato kwapaisowa koina na ilaoma sabi paisowa kolimiu yo tabe yawasina italamwan tomo meuloili iyamaisa-yavivila-yoilima.”

Yesu Batimeo manna iyalalali
(*Madiu 20:29-34; Luka 18:35-43*)

⁴⁶Yo silaoma Yeliko. Saugana Yesu me ana tobenaliyao yanuwane silologabaen boda lalakina siyamuli-kusulili. Kabo tomangibugibu yabo esana Batimeo tamana esana Timeo silobai. Sauga meuloina kamwasa dedeina mena imiyamiya na ikawakawanoi mane yo gogo kaiweli. ⁴⁷Na Batimeo wasa ibenalan yakato Yesu game Nasaleta ilalau kabu iyoga iba, “Yesu, Deibida tubuna, ukwatekamkamna-yagau.” ⁴⁸Tomo meuloili Batimeo siwalo-kausi siba, “Kumwanou.” Na iyoga kaikaiwe iba, “Deibida tubuna, ukwatekamkamna-yagau.” ⁴⁹Kabo Yesu iba, “Kwayoganama.” Yo tomo siyoga koina, siba, “Kuyaliyaya. Kutolo kulaoma. Yesu iyogayoga kaiwem.” ⁵⁰Yo kana kabobo isou, mwayamwayau itolo ilaoma Yesu koina. ⁵¹Yesu ineli koina iba, “Tawae nuwanuwam kaiwem yapaisowai?” Yo tomangibugibune iwaloba, “Toyakayakatai, nuwanuwagu mangu silala.” ⁵²Yo Yesu iba, “Inamwanamwa, kulau, am meli ikabinamwanamwaiwo.” Sauganane koina Batimeo manna silala yo kamwasa mena Yesu iyamuli-kusuli.

Yesu ana lusae Yelusalema koina
(*Madiu 21:1-11; Luka 19:28-40; Yoni 12:12-19*)

11 ¹Yo sisasae Yelusalema kaiwena yo tupwana imamalawe. Silaoma yanuwa kikiuli Bedani yo Bedipegi bwaimwa koya Olibe yaulina mena kabu Yesu ana tobenaliyao labui iyawasa-bagunayagili. ²Iwalo kolili bwaite besiele iba, “Kwalau yanuwa kikiuna bwaimwa manimiu mena. Na saugana kwalulusae yanuwane koina ase natuna yabo wagitai sipan-kalatan. Bwaimwa ase natuna wauwau-bona nige yabo tomo imwamwalisae-tonan. Asene kwalivasi yo kwayoganama. ³Na tem yabo ineli kolimiu iba, “Tawae kaiwena bwaimwa ase natuna kwalivalivasi?”, kabu tomone koina kwawaloba, “Taubala nuwanuwana sauga kubwakubwanamo iyapaisowa kabu iyavivilayama yoi.” ⁴Yo yoli labuine silau yo ase natuna silobai kamwasa mena nume gamwana mena sipan-kalatan. ⁵Saugana silivalivasi tomo tupwaliyao salili mena sitotolo sineli siba, “Tawae kaiwena asene natuna kwalivalivasi?” ⁶Mwa yoli labuine kainali siyamaisa besiele tawae Yesu iwalowen kolili. Kabu tomone sitalam. ⁷Yo tobenaliyao ase natuna silivasi siyoganama

Yeisu koina. Tomo kali kwama ase dagelana mena siyeseli kabo Yeisu imwalisae koina. ⁸Yo boda meuloili kali kwama kamwasa mena siyeseli yo tupwali silau kamwasa dedeina mena yo mayau lagalagali meliguli sitomli yo siyeseli kamwasa mena. ⁹Boda tupwaliyao Yeisu sibagunayan na boda tupwaliyao simuliya yo meuloili sitobatobali siyogayoga siba, “Osana. Yaubada tatobalan. Guyau iwalo-muloloi iya ilaoma Yaubada esana mena. ¹⁰Guyau iwalo-muloloi iya ilaoma ala Kini, tubula Deibida ana kaba loina ikalaiyama. Osana. Yaubada tatobalan.” ¹¹Yeisu ilau Yelusalema yo Nume Tabu koina ilusae yo ginauli meuloina Nume Tabu kalona mena iman-kulakulailimo na kaiwena dabwelo isusugu mwa me ana tobenaliyao yoli tuwelo sipileyoi Bedani na bwaine koina sikeno.

Yeisu mayau yabo iyokoian
(*Madiu 21:18-19*)

¹²Yanuwa ilayan Bedani silogabaen na silalau Yelusalema kaiwena kabo Yeisu iguliyam. ¹³Yo kelamamalawe mena mayau yabo esana fig, kana koleya besiele venavena, meliguna igitai mwa inuwanuwatu tem mayaune me kannu kabo ilau salina mena. Na saugana ilau koina ilobai ligu bwagabwagana nige kannu, kaiwena mayaune nige naga ana sauga uwe. ¹⁴Mwa Yeisu mayaune iyokoian iwaloba, “Nige sowasowana kuuweyoi na tomo koliwo sikekan.” Yo ana walone bwaite ana tobenaliyao sibenalan.

Yeisu togimwala itawoili Nume Tabu mena
(*Madiu 21:12-17; Luka 19:45-48; Yoni 2:13-22*)

¹⁵Saugana silaoma Yelusalema koina Yeisu ilusae Nume Tabu kalona mena. Bwaine koina ilobaili togimwala kalona mena. Kabo iyatubu itawoili yo mane toyakunelae ali teibeli ibuikeileli yo bunetutu kali togimwala ali kaba miya besiele ibuikeileli. ¹⁶Yo yaboyoi Nume Tabu kalona iyakasisiyan tabu tomo yaboyoi ginauli yabo sikalai silawanama Nume Tabu kalona mena. ¹⁷Iyakayakataili, iwaloba, “Buki Tabu koina Yaubada ana walo silele iwaloba, ‘Yagu Nume bwaite esana sipeiyako kaba kawanoi tomo meuloili kaiweli,’ na iyamo komiu kwapaisowai besiele tokewali ali gula.” ¹⁸Topwaoli lalakili yo loina kana toyakayakatai Yeisu ana paisowa wasana sibenalan yo siyatubu sinuwanuwatu toisabo kamwasa koina na siunuyamate. Na Yeisu simatausan kaiwena tomo meuloili nuwali iyai ana yakayakatai kaiwena. ¹⁹Saugana dabwelo isusugu Yeisu me ana tobenaliyao Yelusalema silogabaen.

Mayauwa Yeisu iyoyokoianwa iweweka
(*Madiu 21:20-22*)

²⁰Yanuwa ilayan malala mena silalau Yelusalema kaiwena yo Yeisu mayauwa esana fig iyoyokoianwa sigitai lamna yo mayauna siboita

yo liguna meuloina siweweka. ²¹Pita Yeisu ana walo inuwatu-kalatan yo iwaloba, “Toyakayakatai, ugital mayauwa kuyoyokoiyanwa iboita yo liguna meuloina siweweka.” ²²Yeisu Pita kainana iyamaisa iba, “Yaubada kumeliyan. ²³Yawalo yawasosi kolimiu, tem tomo yabo me ana meli na nige me ana nuwa labulabui yo iwalo koyane koina iba, ‘Kulau na kuboma ugabaegiwo kalita mena’ kani iyawatagili besiele ana walo. ²⁴Bwaite kaiwena yawalo kolimiu baguna kwameli na tem tawae wakawanoyan Yaubada koina kani kwalobai. ²⁵Yaboyoi saugana tem kwatolo na wakakawanoyi Yaubada koina baguna tawae kamikavao naenaena siginauli kolimiu kwanuwatu-pwaikili na mesabana Tamamiu bulibuli mena tawae ami naenaena inuwatu-pwaikili. ²⁶Tem kamikavao ali naenaena nige kwanunuwatu-pwaikili, tabe besiele komiu ami naenaena Tamamiu bulibuli mena kani nige inuwatu-pwaikili.”^f

Yeisu ana loina kaiwena
(*Madiu 21:23-27; Luka 20:1-8*)

²⁷Sipileyoima Yelusalema na saugana Yeisu Nume Tabu kalona mena ilolokeikeile topwaoli lalakili yo loina kana toyakayakatai yo yanuwane kana tautaubalao mekalikavao silaoma koina. ²⁸Yo Yeisu ana paisowa laina kaiwena sineliyan siwaloba, “Yaiya ana loina mena yo ana kaiwe mena ginauli bwaite kupaipaisowaili?” ²⁹Yeisu kainali iyamaisa iba, “Neli yabo yaneliyan kolimiu. Tem kwayamaisa koliyau kani yawalo kolimiu yaiya ana loina mena ginauli bwaite yapaipaisowaili. ³⁰Yagu neli bwaite kwayamaisa. Yoni Toyababitaeso tomo iyababitaesoli. Ana loinane toweya ilaomaya? Yaubada koina o nuwana tomo yanuwa yaulina kolili?” ³¹Kabo sibomamo kolili sigamwapakiki siwaloba, “Ana walo gubesi tem ala yamayamaisana? Kaiwena tem tawaloba, ‘Yaubada koina’ kani iwaloyoi kolila, ‘Tawae kaiwena Yoni nige kwamemeliyan?’” ³²Na tem tawaloba, ‘Tomo kolili’ naga boda simunamunai-yagila kaiwena tomo meuloili Yoni simeliyan yakato iya palopita yawasosi.” ³³Mwa siwaloba, “Nige kakakatai.” Kabo Yeisu iwalolau kolili iwaloba, “Yau tabe kani nige yawawalowen kolimiu yaiya ana loina mena ginauli bwaite yapaipaisowaili.”

Walo kobwaibwaili togitekalatan naenaeli kaiweli
(*Madiu 21:33-46; Luka 20:9-19*)

12 ¹Muli mena Yeisu iwalo-kobwaibwaili kolili iwaloba, “Tomo yabo ana tano isepa yo oine ikumai kabo igana-takikili yo gula yabo ikeli oine kanna masina ana kaba tamtamna yo nume saliyan

^f 11:26 Tomna 26 Buki kana tolele-panaisi bagubagunali sibaibaiwa walo bwaite nige sileleli, nuwana tomo yabo ana etulan bwaite.

malamalawena yabo ikabi tano togitekalatan ali kaba miya yo ali kaba gite-takitakikili tanone. Kabo iwolegili tomo tupwaliyao kolili yakato siya togitekalatan tanone siyapaisowa yo oine kanna sigimwala-yani kali sagu kaiwena yo tabe manena tupwana siwolena tanuwaganane koina. Kabo muli mena ilogabaegili ilau yanuwa uloina koina. ²Kabo kelikeli kana sauga mena taubala ana topaisowa yabo iyawasa yakato oine kanna tupwana tano togitekalatanwo kolili ikalaiyama. ³Na iyamo tano togitekalatanne topaisowane sikabikalatan yo sisapi mwa siyawasi-yapileyoi menimana. ⁴Kabo taubalawa ana topaisowa labuina iyawasayoi kolili mwa siunui kulukuluna mena yo siunui-yanayanae kabo me ana mwalimwaline ipileyoima. ⁵Yo tabe yayonana iyawasayoi kolili na topaisowane siunuyamate. Sauga meuloina besiele, topaisowaone iyawayawasali kolili sauga tupwana sisapili yo sauga tupwana siunuyamateli.

⁶Topaisowa meuloili iyawasaliko na kaigedamo imiyamiya iya natuna tauna imulolo lalakina koina. Taubalane iwaloba, 'Iya bwaite natugu kani siyakasisiyan.' Kabo iya ana kaba mwawasi iyawasa kolili. ⁷Na saugana togitekalatan natunane sigitai sibomayoi siedeede kolili siba, 'Iya tano tanuwagana natu yawasosina. Talau taunuyamate na mesabana kita tanone takalai ala tano.' ⁸Mwa sikabikalatan yo tano kalona mena siunuyamate, boiboitana sikalai na sigabae-yawatagilan ganamuli mena." ⁹Yeisu ana edeede iyemwawasi kabo ineli kolili iwaloba, "Tawae kani taubalane ipaisowai? Walo yawasosi, taubalane kani ilaoma togitekalatanne iunuyamateli yo tanone kani iwolena togitekalatan uloili kolili. ¹⁰Gubesi, nuwana nige sauga yabo Buki Tabu ana walone bwaite kwayayasili? 'Tokabikabi veku yabo sikalai yakato nume sikabi koina na vekune sikawa-naenaeyan yo sisikotanan. Na Guyau vekune ikalai iyatolo-bagunayan yakato veku meuloili iloinayagili yo sikaiwe. ¹¹Bwaite Guyau ana paisowa namwanamwasosina manla mena.' "¹²Yudiya ali tobagunao Yeisu ana walo kobwaibwaili bwaite sibenalan yo sikatai yakato siya kaiweli iwalowalo, kabo kamwasa siloyaloyai sabi kabikalatanna. Na iyamo nige sikakabikalatan kaiwena boda simatausagili mwa Yeisu silogabaen silau.

Gubesi Sisa ana takesi kana pei kaiwena?

(Madiu 22:15-22; Luka 20:20-26)

¹³Yo muli mena Yudiya ali tobagunao Palisiyao tupwali yo Elodi ana bodao siyawasali Yeisu koina kaiwena nuwanuwali sineli mwakomwakota na tem ana lopwano silobai. ¹⁴Kabo silaoma Yeisu koina yo siwaloba, "Toyakayakatai, kakatai kowa towalo yawasosi. Tomo ali kaiwe nige kumamatausagili kaiwena tomo lalakili nige uogolulau kolili. Yo am yakayakatai Yaubada ana kamwasa kaiwena idudulaisosi. Na gubesi,

inamwanamwa Kini Sisa kaiwena takesi tapei o nigele? ¹⁵Takesi tayamaisa o nigele?” Na Yeisu ali mwakota ikatai yo iwalo kolili iba, “Tawae kaiwena kwatonan tem kwayakonayau ami mwakota koina? Naga manene wakalaiyama yagitai.” ¹⁶Yo mane kaigeda siwolena yo Yeisu ineli kolili iwaloba, “Kwawalo kolyau, mane bwaite koina yaiya makamakayauna?” Yo kainana siyamaisa siba, “Kin Sisa.” ¹⁷Kabo Yeisu iwalo kolili iba, “O, besiele. Kin ana gogo kwaolena kin koina, na tem Yaubada ana gogo kwaolena Yaubada koina.” Mwa Yeisu ana walo bwaite kaiwena kateli sipitali.

Toboita ali toloyoi

(Madiu 22:23-33; Luka 20:27-40)

¹⁸Kabo Sadusiyao tupwalyao silaoma Yeisu koina. Na siya ali yakayakatai koina siwalo yakato toboita nige sowana sitoloyoi. ¹⁹Siwaloba, “Toyakayakatai, beyabeyana Mosese ilele kaiwela, “Tem yaiya tomo ikasole yo nige natuna na iboita kani kanakava ilaoma kwabukwabulina ikasolanan na tem sinene ikabi yakato toboitane iya natuna.’ ” ²⁰Kabo Sadusiyao kaba gite yabo siwalowen Yeisu koina siwaloba, “Tomo yabo mekanakavao simiyamiya yoli seben yo kali tobagubaguna ikasole yo nige natuna na iboita yaboyoi kanakava salina mena kwabukwabuliwa ikasolanan yo tabe nige natuna na iboita. ²¹Yo tabe kanakava salina mena kwabukwabuliwa ikasolanan yo mekanakava simiyamiya tabe nige natuna na tomowa iboita. Yo besiele yaiyonana. ²²Yo besiele kanakavaone meuloili, kwabukwabuline sikasolanan na siboiboita nige natuliyao kwabukwabuline koina kabo muli mena kwabukwabuliwa iboita. ²³Na toloyoi kana sauga mena sinene yaiya kani wainena yawasosi? Kaiwena yoli sebenne sikasolanan.” ²⁴Yo Yeisu neli bwaite iyamaisa iwaloba, “Bwaite ami lopwano kaiwena Buki Tabu nige wakakatai yo yaboyoi Yaubada ana kaiwe nige wakakatai. ²⁵Toboita ali toloyoi mulina mena tomo kani nige sikakasole. Na siya ali miyamiya besiele aneloseyao bulibuli mena. ²⁶Toboita ali toloyoi kana katai bwaite besiele. Tem Mosese edeededena kwayasili Buki Tabu koina kani kwalobai Yaubada mayau kalapulupululuna koina ieededede Mosese koina iwaloba, ‘Bwagana Abelamo, Aisake yo Yakobo siboitako siyaele bulibuli mena meyawasili, yau ali Yaubada.’ ²⁷Mwa koina Yaubada nige tomo boiboitali ali Yaubada, siya tomo meyawasili ali Yaubada. Na komiu Sadusiyao kwalopwano lalakina.”

Toisabo loina ilalakisosi?

(Madiu 22:34-40; Luka 10:25-28)

²⁸Yo loina kana toyakayakatai yabo ilaoma yo ali gamwapakiki ibenalan. Ikatai Yeisu ali neline iyamaisa-yadudulai. Kabo ineli Yeisu

koina iba, “Loina meuloili kolili toisabo loina ilalakisosi?” ²⁹Kabo Yeisu iwaloba, “Bwaite loina lalakinaele, ‘Kwabenali, komiu Isileli, Yeoba ala Yaubada iya ibomamo. ³⁰Yo am Guyau Yaubada kumulolo koina katem meuloina mena yo yaluyaluwam meuloina mena yo nuwam meuloina mena yo am kaiwe meuloina mena.’ ³¹Loina labuina bwaite, ‘Kamkavao kumulolo kolili besiele kowa kam mulolo.’ Bwaite loina labuine siya loina meuloili silalaki-gabaegili.” ³²Kabo loina kana toyakayakatai Yeisu ana walo ibenalan yo iwaloba, “Toyakayakatai, am walo bwaite walo yawasosi, iya ibomamo Yaubada yo nige yaubada yaboyoi imiyamiya. ³³Tomo ilonamwayagila tem Yaubada tamulolo koina katela meuloina mena yo ala katai meuloina mena yo ala kaiwe meuloina mena yo yaboyoi kalakavao tamulolo kolili besiele kita taboma kala mulolo. Loina labui bwaite silalakisosi kabo muli mena yakayakan kolili tapwaopwaoli.” ³⁴Yo Yeisu tomone ana walo ibenalan yakato idudulai na iwalolau koina iba, “Kowa kumiyamiya Yaubada ana kaba loina salina mena.” Bwaite koina kalisiga nige sauga yaboyoi silaoma Yeisu sitotonan yoi.

Mesaiya iya Deibida tubuna yo tabe Deibida ana Guyau
(*Madiu 22:41-46; Luka 20:41-44*)

³⁵Yo Yeisu Nume Tabu kalona dedeina mena iyakayakataili yo tomo kolili iwalolau iwaloba, “Loina kana toyakayakatai siwawalo yakato Mesaiya iya Deibida tubuna. Tawae kaiwena siwalo besiele? ³⁶Yo Yaluyaluwa Tabuna Deibida iyanuwapei na Deibida iwaloba, ‘Yeoba Yaubada iwalo yagu Guyau koina, ulaulagu mena kumiyasio, kanasiga kam tokaleyayao yapeili kaekaem yaulina mena.’ ³⁷Deibida ibomamo Mesaiya ikawa-Guyauwan. Tem besiele, gubesi mwa yakato Mesaiya iya Deibida tubuna?” Yo tomo meuloili Yeisu ana yakayakatai kaiwena siyaliyaya.

Yeisu loina kana toyakayakatai ikawa-naenae-yagili
(*Madiu 23:1-36; Luka 20:45-47*)

³⁸Saugana Yeisu tomo iyakayakataili iwaloba, “Wagitekalatagimiu loina kana toyakayakataiyao kaiweli. Kaiwena silaoma kwama malamalawena siluwuili silolokeikeile kaba gimwala kolili na tem tomo sigitaili na sikawatoki kolili. ³⁹Yo yaboyoi nuwanuwali kaba miya namwanuwali nume tapwalolo kolili simiyasio yo besiele soi kali sauga koina nuwanuwali simiya-baguna tomo manli mena kali yakasisi kaiwena. ⁴⁰Yo tabe kwabukwabuliwo ali nume sikalaili mwakota mena. Kabo muli mena silau sitapwalolo yo ali kawanoi simamalawe na mesabana tomo ali nuwatu yakato siya todudulai. Na nigele, naga Yaubada maisa polopolowena iwolegili.”

**Kwabukwabuli ana mulolo ilalakisosi Yaubada manna mena kabo muli
mena towasawasao ali mulolo**

(Luka 21:1-4)

⁴¹Yeisu imiyasio mulolo kaba peina salina mena yo tomo meuloili ali mulolo mane silopelopei na Yeisu igitagitaili. Towasawasao sibaibaiwa silaoma ali mulolo mane lalakina sipeipeili. ⁴²Na kwabukwabuli yabo ana mulolo pene kikiuli labuimo ipeili. ⁴³Kabo Yeisu ana tobenaliyao iyoga-gogonagilima yo iwalo kolili iwaloba, “Yawalo yawasosi kolimiu, kwabukwabuli bwaine ana mulolo, meuloili ali mulolo ilalaki-gabaegili. ⁴⁴Kaiwena meuloili ali tupwa lalakili simiyamiya na bwaite kwabukwabuline iya tobubutuma yo ana mane meuloina ipei yo nige yaboyoi ana tupwa imiyamiya na koina kana igimwala.”

Yeisu ana walo-masala Nume Tabu ana tatagwaligwali kaiwena

(Madiu 24:1-2; Luka 21:5-6)

13 ¹Yeisu me ana tobenaliyao Nume Tabu mena siyawatagili kabo ana tobenali yabo Nume Tabu kana koleya Yeisu koina iyakenayan iwaloba, “Toyakayakatai, ugitai nume bwaite kali paisowa sinamwanamwasosi veku lalakili kolili sikabili.” ²Na Yeisu iwaloba, “Numeline lalakili ugitagitaili naga meuloili sitatagwaligwali yo nige sowasowana veku yaboyoi itupwa ana kaba miya mena imiyamiya ugitaiyoi.”

Sauga mwawamwawasina kana kilakilala

(Madiu 24:3-14; Luka 21:7-19)

³Muli mena sikawasae Olibe koyana mena kabo Yeisu imiyasio. Bwaine koina sowasowana sigite-panaisi Nume Tabu sigitai. Yo Pita, Yemesa, Yoni, Anidulu sibomamo silaoma Yeisu koina sineli, ⁴siwaloba, “Kuwaloma kolimai toisabo sauga koina ginauline kuwalowalowegiline kani siywatagilima? Toisabo kilakilala kani kagitai na kakatai ginauline kani kikiunamo siywatagili?” ⁵Kabo Yeisu iwalo kolili iwaloba, “Wagitekalatagimiu, kisimo tomo tupwaliyao simwakotayagimiu. ⁶Kaiwena naga kani tomo sibaibaiwa esagu mena silaoma na kaigeda kaigeda kani iwaloba, ‘Yau Mesaiya’ yo walone koina tomo sibaibaiwa simwakotayagili. ⁷Yaboyoi, naga wasa kwabenalagili kaleya salimiu mena yo kelamamalawe mena. Nige sowana wakatewakaka kaiwena ginauli bwaitete kani siywatagili baguna, na yanuwa yaulina ana kaba mwawasi kana sauga naga. ⁸Boda yo boda kani sikaleya. Yaboyoi kaba lolina yo kaba lolina kani sikaleya. Mwanikiniki kani siywatagili dedei meuloili kolili. Tabu guliyam lalakili kani siywatagili. Ginauliline bwaite sauga kolokololona ana kaba tubu. ⁹Na komiu wagite-kalatagimiu,

kaiwena naga tomo sikabi-kalatagimiu yo silawagimiu yatala kaiwena. Tabe sisapimiu nume tapwalolo kolili. Kaiwena komiu kwameliyagau kani kwatolo toloinao yo kinyao manli mena na wasa namwanamwana kwayawasayan kolili. ¹⁰Baguna wasane waguguyeyan dedei meuloili kolili, kabo muli mena sauga ana kaba mwawasi iyawatagili. ¹¹Yo tem sikabi-kalatagimiu yo silawagimiu sabi yatala-yagimiu nige sowana wakatewakaka kani gubesi ami edeedede. Na kwaeedeedemo tawae Yaluyaluwa Tabuna iyeyawa, kaiwena nige komiu ami walo, na iya ana walo. ¹²Sauga ilalaoma susu kalona mena kanakava kani kanakava iwalo-masalan sabi unuyamatena. Besiele tama kani iginauli natuna koina. Tabe melumeluwo kani tamaliyao yo sinaliyao sisikotanagili na siwalo-masalagili sabi unuyamateli. ¹³Yo tomo meuloili kani sikalomagigi-lagimiu kaiwena komiu kagu tomeliwo. Na iyamo tem yaiya me ana meli na itolo kaiwe kanasiga sauga ana kaba mwawasi koina kani leboina ilobai.”

Sauga naenaena ana yawatagili
(Madiu 24:15-28; Luka 21:20-24)

¹⁴Yeisu nagamo ieedeedede, “Na kani wagitai ginauli naenaesosina iya tosiyanae siyatolo bwaine dedeinane koina iya nige ana kaba tolo. Tem yaiya buki bwaite iyasili inuwa-mayaleyan. Bwaine saugane koina Yudiya kana tomiya ilonamwayagili meuloili siyabubu koya kolili kaiwena kisi sikamkamna. ¹⁵Tem yaiya kowa am nume kewana mena kupaipaisowa kuyabubu mwayamwayau, tabu sauga ugagabaen am gogo nume mena kaiweli. ¹⁶Yo tem yaiya kowa am tano mena kupaipaisowa kuyabubu mwayamwayau, tabu kupipileyo kam kwama dedei yabo mena kupepei kaiwena. ¹⁷Ooo, yawasosi kategu ikamkamna-yagili siya tosiumao yo toyasuyasusuwo kaiweli, kaiwena kani ikololososi kolili sauga bwaine koina. ¹⁸Koina wakawakawanoi na sauga namwanamwana Yaubada iyeliwa ami sauga yabubu koina na tabu tulutulu kana sauga koina. ¹⁹Walo yawasosi, sauga bwaine koina ikololososi kaiwena saugana Yaubada yanuwa yaulina iyamayale koina yo kanasiga kabona, nige yabo nae bwaite besiele yo muli mena naene bwaite nige sowana iyawatagiliyoima. ²⁰Nae bwaine kana kaliyate tem Yaubada nige ikakabi-yakubwali tomo meuloili kani siboita, na iyamo Yaubada kaliyateline ikabi-yakubwali siya ana tomoyao gitegitesipwaili kaiweli. ²¹Yo sauga bwaine koina tem yaiya iwalo kolimiu, ‘Keliso bwaite’ o ‘Keliso bwaine’ tabu kwamemeliyan. ²²Kaiwena keliso mwakomwakotali yo palopitao mwakomwakotali naga siyawatagili yo kilakilala yo ginauli kaba nuwapwanopwano sipaisowaili yo kolili sowasowali Yaubada ana tomoyao gitegitesipwaili siwoyaili. ²³Koina wagite-kalatagimiu kaiwena ginauli meuloina yawalo-baguna-yagili kabo muli mena kani siyawatagili.”

Yeisu ana pileyoima
(*Madiu 24:29-31; Luka 21:25-28*)

²⁴Yo sauga naenaenane kani iyawatagili, imwawasi kabo muli mena dabwelo iboniboniyai yo besiele waikena mayalena iboniboniyai. ²⁵Yo utune bulibuli mena naga sibeku yo ginauli meuloili bulibuli mena Yaubada kani inukuili. ²⁶Sauganane koina tomo meuloili kani Tomo Natuna sigitai yaloyaloi kalona mena ilalaoma me ana kaiwe yo me ana wasawasa pigapigabuna. ²⁷Yo ana aneloseyao kani iyawasali yo ana bodao gitegitesipwaili sikele-gogonagilima yanuwa yaulina meuloina dedeiliao kolili.

Kaba gite saido koina
(*Madiu 24:32-35; Luka 21:29-33*)

²⁸“Kaba gite saido koina yayakenayagimiu yakato tem saido liguli waluwaluli sikin wakatai yaikin kana sauga ikelakubwamako. ²⁹Yo yaboyoi kilakilala yawalo-masalagiliko kolimiu tem toisabo sauga wagite-lobaili wakataiyako yakato yagu sauga pileyoima ikelakubwamako. ³⁰Yawalo yawasosi kolimiu, bwaite yaso nige sowana kwamwawasi kanasiga ginauliline meuloili siywatagili. ³¹Naga bulibuli yo yanuwa yaulina simwawasi na iyamo yagu yakayakatai kolimiu kani nige sowana imwawasi.”

Wagitekalatagimiu, tabu wakekeno yo manimiyao silala.
(*Madiu 24:36-44*)

³²“Nige yaiya ikakatai toisabo kaliyate yo toisabo sauga ginauliline kani siywatagili. Besiele aneloseyao bulibuli mena nige sikakatai, yau besiele nige yakakatai, Tamagu ibomamo ikatai. ³³Wagitekalatagimiu. Manimiyao silala. Kaiwena saugane ana laoma nige wakakatai.” ³⁴Kaba gite yaboyoi Yeisu iwalowen iwaloba, “Besiele tem tomo yabo kikiunamo ana nume ilogabaen. Ana topaisowao kaigeda kaigeda ali paisowa iwolegili yo iwalo kolili yakato ana nume sigitekalatan. Tabe gamwa togitekalatan iwalolau koina iwaloba, ‘Tabu ukekeno. Manim ilalalala.’ ³⁵Komiu besiele, manimiyao silalalala. Kaiwena nume tanuwagana ana sauga laoma nige wakakatai nuwana lolau, nuwana boniyai luwaluwalina, nuwana yanuwa layalayanna, nuwana malala kikiuna. ³⁶Tabu ilaoma na ilobaimiu wakenokeno. ³⁷Tawae yawalowen kolimiu besiele yawalowen tomo meuloili kolili. Manimiyao silalalala.”

Yudiya ali tobagunao kamwasa siloyaloyai Yeisu sabi unuyamatena
(*Madiu 26:1-5; Luka 22:1-2; Yoni 11:45-53*)

14 ¹Kaliyate labuimo simiyamiya na mwalelikwa soina kana nuwatu-kalatan yo besiele soine koina pwalawa gaibumo

nige kana ebweli, kani siginauli.⁸ Topwaoliyao lalakili yo lolina kana toyakayakatai kamwasa siloyaloyai tem gubesi na Yeisu sikabikalatan wadam mena na siunuyamate. ²Yo siba, “Tabu soine kalona mena Yeisu takakabi-kalatan kisi tomo simunamunai-yagila yo sikaleya kolila.”

Sine Yeisu iyaoloi Bedani koina

(Madiu 26:6-13; Yoni 12:1-8)

³Yeisu imiyamiya yanuwa Bedani koina Saimoni ana nume mena, bwaite Saimoni baguna iya tolepelo. Kekan saugana mena sine yabo ilusaema olo bwalaina namwanamwana botolina maisana lalakina ikalayama, isoke yo isuwai Yeisu kulukuluna mena. ⁴Yo tomo sinene sigitai na tupwaliyao simunamunai na sibomayoi siedeede kolili siba, “Tawae kaiwena olone iyavenuwana? ⁵Sowasowana tem tagimwala-yani kaiwena maisana ilalakisosi, na manenane taolegili tobubutuma kolili.” Kabo sinene siyokoian. ⁶Na Yeisu iwalo kolili iba, “Besi. Kwamwanou tabu kwayokoyokoiyan kaiwena ginauli namwanamwasosina koliyau ipaisowai. ⁷Tobubutumao sauga meuloina salimiu mena simiyamiya. Tem nuwanuwamiu kwasaguili kabo kwasaguili. Na yau kani nige mekamikava sauga meuloina. ⁸Ginauli bwaitete ipaisowai koliyau kaiwena iya sowasowana mwa ipaisowai koliyau. Kwapigu iyaoloi-bagunayan sabi katububunagau pei salai kaiwena. ⁹Yawalo yawasosi kolimiu, naga wasagu siguguyeyan tomo sibenalan yanuwa meuloina kolili tabe sine bwaite ana paisowa koliyau wasana siyawasa kana nuwatu-kalatan kaiwena.”

Yudasa ilau topwaoli lalakili kolili

(Madiu 26:14-16; Luka 22:3-6)

¹⁰Kabo Yudasa Isikaliota, iya yabo yoli tuwelone kolili, ilau topwaoli lalakili kolili Yeisu sabi walo-masalanna. ¹¹Yudasa ana walo sibenalan yo siyaliyaya na siwaloyameli yakato maisana mane siwolena. Mwa Yudasa sauga namwanamwana isanai na Yeisu italamwan kolili na sikabikalatan.

g 14:1 Sauga beyabeyana koina Yaubada ana anelose, iya boita kana anelose, iyawasa Itipita koina na Itipita kabi bagubagunali iunuyamateli na siya tomo Isileli ali gamwa mena ebaebai kwasineli sisau mwa koina boita kana anelose ilaoma na siya tomo Isileli imwalelikwaili, nige iunuyamateli. Bwaite kaiwena bolime kaigeda kaigeda Yudiya soi kana nuwatu-kalatan siginaginauli. Wagitai Buki Tabu beyabeyana esana “Siyawatagili” peina 12 koina.

Guyau ana kekan kana katububu

(Madiu 26:17-30; Luka 22:7-23; Yoni 13:21-30; 1 Kolinita 11:23-25)

¹²Yudiya mumugali bwaite besiele. Beledi gaibu nige ebwelina kana soi kalona mena, kaliyate bagubagunana koina lamiyao siunuili mwalelikwa kannna kana nuwatu-kalatan kaiwena. Kaliyatenane koina Yeisu ana tobenaliyao sineli koina siba, “Taubala, toweya koina nuwanuwam mwalelikwa soina kannna kaiwem kakatububunan?”

¹³Kabo ana tobenaliyao labui iyawasali yo iwalo kolili iba, “Kwalau Yelusalema yo tomo yabo waila patu ikalakai kani ilobaimiu. Na tomone kwayamulikusuli. ¹⁴Yo mekamikava kwalusae nume mena yo nume tanuwagana koina kwawalo bwaite besiele. ‘Ama toyakayakatai iwawalo toisabo biliutusi kutalamwan na meyagu tobenaliyao mwalelikwa soina kannna kakatububunan na kakekan?’ ¹⁵Kani iyakenayagimiu biliutusi lalakina kewa mena sikatububunanako. Na bwaine koina mwalelikwa soina kannna wakatububunan kaiwela.” ¹⁶Yo tobenaliyao silau Yelusalema koina silusae, yo tawae besiele Yeisu iwalo-masalan kolili ginauli meuloili silobaili. Mwa numewa koina mwalelikwa soina kannna sikatububunan kaiweli.

¹⁷Kabo lolau mena Yeisu me ana tobenaliyao silaoma. ¹⁸Saugana simiyasio sikekakekan Yeisu iwalo kolili iba, “Yawalo yawasosi kolimiu, tomo yabo luwala mena naga iwalo-masalagau, iya bwaite mekaukava kakekakekanne.” ¹⁹Yo Yeisu ana walo bwaite kaiwena ana tobenaliyao sinuwapolowe. Kabo kaigeda kaigeda Yeisu koina sinelineli siba, “Taubala, yau nigele wa?” ²⁰Yeisu iba, “Tomonane iya yomiu tuwelo kolimiu yo iya mekaukava beledi kakalai kayabuta gaeba kaigeda kalona mena. ²¹Na Tomo Natuna kani ilau boita mena, besiele Buki Tabu koina iwalo-masalanako. Na iyamo kana towalo-masalani katekamkamnana. Tem inamwanamwa baguna sinana tabu ikakabiyen kaiwena maisa naenaesosina kani ilobai.”

Guyau ana kekan

²²Kekan luwana mena Yeisu pwalawa ikalai yo iwalo-muloloi yo ikivi yo iwolegili ana tobenaliyao kolili iba, “Bwaitete yogu, wakalai wakan.” ²³Muli mena wain mekomwana ikalai yo kaiwena ikawatoki Yaubada koina yo iwolena na meuloili sinuma komwane koina. ²⁴Saugana komwa iwolena kolili iba, “Bwaitete kwasinegu, iya kamwasa waluwaluna, wakalai kwanuma. Kani yaboita na kwasinegu ididi tomo meuloili kaiweli. ²⁵Yawalo yawasosi kolimiu, sauga bwaite yo sauga muli mena wain bwaite nige sowana koina yanumayoi yo kanasiga wain waluwaluna yanuma Yaubada ana kaba lolina mena.” ²⁶Kabo muli mena wali yabo siwaliyan na siyawatagili sisae koya Olibe koina.

Yesu iwalo-masala Pita ana uvala kaiwena
(*Madiu 26:31-35; Luka 22:31-34; Yoni 13:36-38*)

²⁷Yesu iwalooyo ana tobenaliyao kolili iba, “Masa kikiunamo meuloimiu kwayabubu-gabaegau besiele Buki Tabu ana walo-masala iba, ‘Yaubada kani sipi togitekalatan iunuyamate na sipi sitatagwaligwali.’ ²⁸Naga yagu toloyoi mulina mena kani yabaguna Galili kabo komiu muligu mena kwalaowa.” ²⁹Pita Yesu kainana iyamaisa iba, “Bwagana tem meuloili siyabubu-gabaegiwo kani yabomamo mekamkava.” ³⁰Yesu iba, “Kunuwatu-kalatan bwaite Pita, kansiga boniyai kamkam tauna nige naga ivavalam melabui na kuuvalayagau meyaiyona, yakato nige ukakataiyau.” ³¹Kabo Pita iwalo kaiwe molosi iba, “Nige sowana yauvalayagiwo. Bwagana tem taboita yola labui.” Tobenaliyao meuloili besiele siwalo.

Yesu Getesemani koina ikawanoi
(*Madiu 26:36-46; Luka 22:39-46*)

³²Silau dedei esana Getesemani koina yo ana tobenaliyao kolili iwalo iba, “Bwaite koina kwamiyamiya na yau yalau yakawanoi Yaubada koina.” ³³Kabo Pita, Yemesa, yo Yoni yoli yaiyona iyoganli mekanakavao silau. Yo Yesu me ana katekamkamna yo me ana nuwa polowe, ³⁴kabo iwalo kolili iba, “Nuwanae ilalakisosi kategu mena masa kikiunamo itabe-yamateyau. Bwaite koina kwamiyamiya na manimiyao silalalala.” ³⁵Yo Yesu tupwana iutusaeyoi kabo italu-pwaopwaom ikawakawanoi yakato tem sowasowana kamkamnane bwaite Yaubada ikele-gabaen. ³⁶Iwaloba, “Tamagu. Tamagu. Paisowa meuloina sowasowam, nuwanuwagu kamkamna kana komwa koliyau ukele-gabaen. Na tabu yau yagu nuwatu mena na kowa am nuwatu mena besiele kupaisowai.” ³⁷Yo ipileyoi yoli yaiyonawa ilobaili sikeno-boita. Pita iyanoi iba, “Saimoni, gubesi ukenokeno? Nige sowasowam sauga kikiunamo kaiwena kusilawa?” ³⁸Iwalooyo kolili iba, “Manimiyao sikaiwe yo wakawakawanoi na tabu Seitani itotonagimiu. Yaluyaluwamiu nuwanuwana na iyamo yomiu sibelu.” ³⁹Yo Yesu isaeyoi ikawanoi besiele ana kawanoi bagubagunana. ⁴⁰Yesu saugana ipileyoima ana tobenaliyao kolili ilobaiyoili sikenokeno, kaiwena manliyao sigibugibu. Iyanoyoi sitolo me ali mwalimwaline nige ali walo yabo. ⁴¹Yesu tabe isaeyoi ikawakawanoi ana pileyoi yaiyonana koina ilobaili sikenomate yoi kabo iwalo kolili iba, “Gubesi, nagamo wakaikaiyawasi, mwa wakenokenone? Besi. Sauga iyawatagiliko. Wagitai, Tomo Natuna kana towalo-masala iyawatagiliko na kani iyauyan tomo naenaeli nimali mena. ⁴²Kwatolo na talau. Kagu towalo-masalawa iyaele ilalaoma.”

Yesu kana kabikalatan
(*Madiu 26:47-56; Luka 22:47-53; Yoni 18:3-12*)

⁴³Yesu iyaelemo iedeede kabo Yudasa me ana bodao siyawatagilima. Yudasa iya yabo yoli tuwelone kolili, na bodane bwaite silaoma kaiwena

topwaoli lalakili yo loina kana toyakayakatai yo tautaubalao siyawasali silaoma. Bodane kaleya kelepana yo kepata silokalaili. ⁴⁴Ali sauga laoma Yudasa kilakilala yabo iwalowen iba, “Tem yaiya yasapwali bwaimwa iya Yeisu, wakabi-kalatan na kwalawan wagite-kalatan namwanamwai kisi iyabubu.” ⁴⁵Ee kabo Yudasa ilodudulaimo ilau Yeisu koina ikawatoki iba, “Toyakayakatai.” yo isapwali. ⁴⁶Kabo bodaline Yeisu sikabi-kalatan. ⁴⁷Yeisu ana bodaone kolili kaigeda itotolo salina mena ana kaleya kelepana iniwisiyama ana kaba miya mena yo topwaoli lalakina ana topaisowa tenana ikoutusi. ⁴⁸Yo Yeisu iwalo Yudasa me ana bodao kolili iba, “Gubesi, yakato yau toloinalikwa yabo? Mwa me ami kaleya kelepana yo me ami kepata kwalaoma yakato wakabi-kalatagau? ⁴⁹Kaliyate kaigeda kaigeda yau mekamikava yayakayakatai Nume Tabu kalona mena tomo kolili na nige wakakabi-kalatagau. Na besi, waginauli kaiwena palopitao ali walo-masala Buki Tabu kalona mena iyawatagiliko besiele.” ⁵⁰Kabo Yeisu ana tobenaliyao meuloili siyabubu-gabaen. ⁵¹Yo kilakai yabo iya Yeisu kana tomuliya kana kwama kaigedamo kabo tokaleyayao sitonan tem sikabikalatan, ⁵²na iyabubu kana kwama isagena-yabeku mekwapi bwagabwagana iyabubu.

Yeisu silawan toloinao kolili

(Madiu 26:57-68; Luka 22:54-55,63-71; Yoni 18:13-14,19-24)

⁵³Yo Yeisu siyogan siluseyan topwaoliyao ali taubala ana nume mena. Na numene koina topwaoli lalakili yo tautaubalao yo loina kana toyakayakataiwo silogogoko simiyamiya. ⁵⁴Yo Pita iyamuli-kusulili iya imuliye-molosi kanasiga topwaoliyao ali taubala ana nume bakubakuna mena. Bwaine koina Pita imiyasio tokaleyayao salili mena na mayau mena imwasimwasiguli. ⁵⁵Topwaoli lalakili yo tautaubalao meuloili nuwanuwali Yeisu ana pwanoli siloyai na yakato tomo ali yakewane koina yaina silobai na Yeisu siunuyamate na iyamo nige yabo silolobai. ⁵⁶Toyakewa mwakomwakotao sibaibaiwa siwalo-masala na iyamo ali walo-masala nige sitotoytoyawa. ⁵⁷Yo tupwali sitolo Yeisu siyakewa bwagabwagai. ⁵⁸Siba, “Ana walo yabo kabenalan, yakato Nume Tabu bwaite tomo sikabi naga isoke-gabaen na kaliyate yaiyona koina ikabiyoi na nige tomo nimali mena.” ⁵⁹Na iyamo ali walo-masala ginauli bwaite kaiwena nige sitotoytoyawa.

⁶⁰Kabo topwaoliyao ali taubala manli mena itolo yo Yeisu ineliyan iba, “Gubesi, mwa nige kainali kuyayamaisane? Tomo bwaitete ali yakewa koliwo kubenalanako?” ⁶¹Na Yeisu imwano-mwanoumo. Bwagana siyakewa bwagabwagai na iyamo nige kainana. Yo topwaoliyao ali taubala Yeisu koina ineliyoi iba, “Walo yawasosi? Kowa Mesaiya, Yaubada Natuna o nigele?” ⁶²Yeisu iba, “O, yau. Naga kani wagitai Tomo Natuna Tokaiwesosi ulaulana mena imiyasio tabe bulibuli yaloyaloina

pwatali mena kani ilaoma.” ⁶³Topwaoliyao ali taubala imunamunai Yesu ana walo kaiwena mwa koina ibomayoi kana kwama itabeigali na iwaloba, “Besi. Tabu toyakewa yabo iwawaloyoi. ⁶⁴Ana walo kawasewa kwabenalanako. Na tawae ami nuwatu Yesu kaiwena?” Yo meuloili sitolo siba, “Sowasowana taunuyamate.” ⁶⁵Tupwali tomo Yesu sikaikaisoi yo manna kwama mena sisuma yo siunui me ali talawasi siba, “Kuwalo kolimai yaiya iunuunuiwo?” Yo tokaleyayao Yesu sikabi-kalatan na siunuunui.

Pita Yesu iuvalayan

(Madiu 26:69-75; Luka 22:56-62; Yoni 18:15-18,25-27)

⁶⁶Pita ganamuli mena imiyamiya yo topwaoli lalakina ana topaisowa vesala yabo ilaoma. ⁶⁷Yo sinene igitai Pita imwasimwasiguli imankulakulai yo iba, “Kowa Yesu game Nasaleta mekamkava kwamiyamiya.” ⁶⁸Na iyamo Pita iuvala iba, “Bwaimwa walone yau nige yakakatai.” Mwa Pita iutu-yawatagili gamwa mena na kamkam tauna ivalam. ⁶⁹Tabe vesalane Pita igitaiyoi nimana iyagayan koina na bodane kolili iwaloba, “Bwaine tomone iya Yesu ana boda yabo.” ⁷⁰Pita walone ibenalan kabo iuvalayoi. Na sauga kubwakubwana koina tomanmanbubune Pita koina siwaloba, “Kumwakota, kowa Yesu ana boda yabo, kaiwena kowa tomo Galili.” ⁷¹Na Pita iwaloba, “Kagu lulu Yaubada, yawalo yawasosi kolimiu, tomone kaiwena kwawalowalone yau nige yakakatai.” ⁷²Sauganane koina kamkam tauna ivalamyoi labuina kabo Pita nuwana mena isae Yesu ana walo koina, yakato muli mena kamkam tauna ivalam labuina iya kani iuvalayan meyaiyona. Kabo Pita katena ikamkamnasosi yo ivalam.

Yesu siyatalayan Pailato manna mena

(Madiu 27:1-2,11-26; Luka 23:1-5,13-25; Yoni 18:28-19:16)

15 ¹Yanuwa ilyan malala kikiuna topwaoli lalakili yo tautaubalao yo loina kana toyakayakatai yo toloinao meuloili silogogoma kabo siloina Yesu kaiwena. Nimana sipan yo silawan Pailato koina sabi yatala. ²Yo Pailato Yesu ineliyan iba, “Gubesi, kowa Yudiya ali kini?” Kabo Yesu iba, “Tawae kuwalowen bwaimwa iyaele.” ³Kabo topwaoli lalakili ginauli meuloili kaiweli Yesu siyakewai. ⁴Mwa Pailato Yesu ineliyanyoi iba, “Gubesi, ali yakewaiwone kaiwena kani kainali kuyamaisa? Ugitai ginauli sibaibaiwa kolili siyakewaiwo.” ⁵Na Pailato ana neli kaiwena Yesu nige kainana iyayamaisa mwa koina Pailato nuwana ipwanopwano.

Siloina Yesu ana boita kaiwena

⁶Pailato mumugana bwaite besiele. Bolime kaigeda kaigeda mwalelikwa soina kana sauga koina tolusae deli mena Yudiya

tomoliyaone bodane sigitesipwai yabo kolili ilivasi na deli mena iyawatagili. ⁷Sauganane koina tomo esana Balabasi yo me ana bodao deli mena simiyamiya. Na siya simiyamiya deli mena kaiwena kaleya lalakina kalona mena tomo siunuyamateli.^h ⁸Yo Yudiya boda silogogoma sikawanoi Pailato koina tem sowasowana tomo yabo deli mena ilivasi kaiweli besiele ali kawanoi bolime kaigeda kaigeda koina. ⁹⁻¹⁰Pailato ikataiyako topwaoli lalakili Yeisu sikabikalatan na silawanama kaiwena silamwa-poloweyan, mwa koina Pailato ineliyagili iba, “Nuwanuwamiu yakato komiu Yudiya ami kini yalivasi kaiwemi?” ¹¹Na iyamo topwaoli lalakili tomo nuwatu naenaena nuwali mena sipeiyako yakato Yeisu sisikotanan na Balabasi esana sikatai yo ilivasi kaiweli. ¹²Kabo Pailato ineliyoi kolili iba, “Na gubesi yagu loiloinayanna iya kwapeiyako ami kini?” ¹³Siyoga siba, “Kelose mena wakoyapatu.” ¹⁴Na Pailato ineli iba, “Tawae kaiwena? Tawae ana pwanoli?” Na siyoga kaiwe siba, “Kwayakelose.” ¹⁵Kabo Pailato nuwanuwana boda ikabi-yaliyaya-yagili mwa koina Balabasi ilivasi, na ana tokaleyayao iloinayagili Yeisu balae mena sisapi. Muli mena Yeisu iwolena tokaleyayao kolili sabi koyapatuna kelose mena.

Tokaleyayao Yeisu sitalawasiyan

(Madiu 27:27-31; Yoni 19:2-3)

¹⁶Kabo tokaleyayao Yeisu silawan Pailato ana nume mena siluseyan bwaine tokaleyayao ali dedei lalakina numene kalona mena yo tokaleyayao ali bodao siyoga-gogonagilima. ¹⁷Kini kali kwama balabalagiyana koina Yeisu siyakwama yo kana pwaopwaom samasamali koina sipaisowai na kulukuluna mena sipei. ¹⁸Kabo sitalawasiyan siba, “Aaa Guyau, Yudiya ali kini.” ¹⁹Yo ginagina mena Yeisu kulukuluna sisapisapi sikaikaisoi yo manna mena tutulili sitalu-sakonayan na sitalatalawasiyan. ²⁰Ali talawasi imwawasi kabo kini kwamana koina sisou-gabaen na iya kana kwama mena siyakwamai yo silawan sabi koyapatuna kelose mena.

Yeisu sikoyapatu kelose mena

(Madiu 27:32-44; Luka 23:26-43; Yoni 19:17-27)

²¹Sailini tomona esana Saimoni iya Alekisana yo Lapuso tamali, iya yanuwa uloina koina ilaomaya, ilalaoma Yelusalema na silobai, kabo siyadidiga mwa Yeisu kana kelose ikewai. ²²Yeisu silawan yanuwa esana Goligota. Na Goligota kana bui kulukulu yanuwana. ²³Wain yo mula

h 15:7 Balabasi yo ana bodao esali Selot nuwanuwali Loma tomoliyao sitawoili Yudiya kalona mena. Bwaite kaleyane koina sitonan tem kaba loinane Loma kolili sikele-yavivilayoi.

siebweli na siwolena yakato inuma na tabu kamkamna ilolotonan na iyamo Yesu isikotanan. ²⁴Yo Yesu sikoyapatu kelose mena yo siyatolo. Muli mena tokaleyayao veku kikiuli sikalaili, venu yabo sivenuwan tem analiyao venune koina sibaguna kani Yesu kana kwamao siwolegili kolili. ²⁵Malala naen koloki koina Yesu sikoyapatu kelose mena. ²⁶Yo kana kelose mena silele ‘Yudiya ali kini’ kaiwena ali yakewaina besiele. ²⁷Yo tabe tokewali labui sikoyapatuli, yabo Yesu ulaulana mena yabo gegebana mena. ²⁸Kabo Buki Tabu walone bwaite ‘Iya sipei loina kana toloinalikwa mekanakavao’ iyamala yawasosi.ⁱ ²⁹Yo siya tomo tologwaligwali ali lau koina Yesu sitalatalawasi-yani yo sikawana-nae-yani yo tabe kulukululi siyakwaleli siba, “Aaa, kuwalo yakato sowasowam Nume Tabu kusoke-gwaligwali na kaliyate yaiona kolili ukwabiyo. ³⁰Kelose kulogabaen na kuboma kuleboiwo.” ³¹Bwaine besiele topwaoli lalakili yo loina kana toyakayakataiwo Yesu sitalatalawasi-yani siba, “Tomo uloili ileboili na iyamo nige sowasowana iboma ileboi. ³²Yakato iya Mesaiya yo Isileli kana kini, naga kelosene ilogabaen na tagitai na tameliyani.” Tokewaliwa Yesu mekanakavao sikoyapatuli kelose mena siya Yesu tabe sisinali.

Yesu ana boita

(*Madiu 27:45-56; Luka 23:44-49; Yoni 19:28-30*)

³³Pwasinasina mena dedei meuloina iboniboniyai kanasiga ilolau tili koloki. ³⁴Kabo sauganane koina Yesu kainana lalakina mena iyoga iba, “Eloi, Eloi, Lama Sabakitani?” Kana bui “Yagu Yaubada, yagu Yaubada, tawae kaiwena kusikotanagau na kulogabaegau?” ³⁵Tomo tupwali salina mena sitotolo ana yoga sibenalan siba, “Kwabenali. Iyogayoga Ilaitiya kaiwena.” ³⁶Kabo tomo yabo isagena balou ikalai iyabuta wain malumaluluna koina yo ginagina mena isakona, iyagaseyan Yesu sopana mena na iba, “Naga tasanasana nuwana masa kikiunamo Ilaitiya ilaoma na kelose mena ileboi.” ³⁷Yesu kainana lalakina mena iyoga yo yawasina imwawasi iboita. ³⁸Na kaleko tabatabana itaketake Nume Tabu kalona mena itaigali isae kewa yo ilobi yauli. ³⁹Kaleya kana tobaguna yabo Yesu kana kelose manna mena itotolo. Yesu ana yoga ibenalan yo ana boita kana koleya igitai kabo iba, “O, walo yawasosi bwaitete iya Yaubada Natuna.” ⁴⁰Tupwali sinesineo sitolo-suwala simanman-kulakulai bwaimwa Salome yo Meli Magidala me ana waliesa iya Yosese yo Yemesa sinali, Yemesane esana sipei Yemesa kikiuna. ⁴¹Saugana Yesu itakitakikili Galili dedeina mena siya bwaite sinesineone siyamuli kusuli Yesu sisagusagui. Tabe sinesineo sibaibaiwa tupwaliyao Yesu mekanakavao silaoma Yelusalema siyaele bwaine koina kelose simanman-kulakulai.

i 15:28 Tolele-panaisi bagubagunali tupwali tomna 28 nige silelele.

Yeisu sipei salai mena

(Madiu 27:57-61; Luka 23:50-56; Yoni 19:38-42)

⁴²Na kaliyatene kabona esana kaliyate kaba katububu. Esana bwaite sipei kaiwena bwaliga Yudiya ali Sabati. ⁴³Mwa lolau mena Yosepa, game Alimadiya, ilaoma, iya tomo esana lalakina yabo Yudiya ali toloinao kaloli mena. Isanasana Yaubada ana kaba loina kaiwena. Me ana katepatu ilusae Pailato manna mena na Yeisu yona ikawanoiyan. ⁴⁴Saugana Pailato wasa ibenalan yakato Yeisu iboitako katena ipitali. Yo kaleya kana tobaguna iyoganama yo Pailato ineliyan iba, “Gubesi, walo yawasosi Yeisu iboitako?” ⁴⁵Tokaleyane ginauli meuloina iwalo-masalagili Pailato koina kabo Pailato Yeisu yona italamwan Yosepa koina ikalai. ⁴⁶Mwa Yosepa kaleko mayamayalena igimwalai ikalaiyama kabo Yeisu yona kelose mena iyaigabaen yo kalekone koina isuma muli mena ipei salai mena. Salaine sikeli nonowaiyako besiele dupa veku kalona mena yo Yosepa veku lalakina iyatapipiliyama salai gamwana ikausi. ⁴⁷Meli Magidala me ana waliesa iya Yosese sinana sigitagitai toweya koina Yosepa Yeisu yona ipei.

Yeisu ana toloyoi

(Madiu 28:1-8; Luka 24:1-12; Yoni 20:1-10)

16 ¹Yudiya ali sabati bwaimwa ala Satade, imwawasiko Meli Magidala me ana waliesa yo tabe Salome olo bwalaina namwanamwana sigimwalai yakato silau Yeisu yona siyaoloi. ²Wiki kana kaliyate bagubagunana koina malala kikiuna sinesineowa silalau Yeisu kana salai kaiwena. ³⁻⁴Yo silolo-edeede siba, “Tem yaiya vekune kani iyatapipili-suwalan na salai gamwana isoke kaiwela?” Kaiwena vekune ilalakisosi. Saugana silaoma salai mena manli isae sigitai vekuwa siyatapipili-suwalanako. ⁵Kabo sinesineowa salai kalona mena silusae. Ulaulali mena kilakai yabo kana kwama mayamayalena imiyamiya sigitai kabo kateli sipitali sisiliyata. ⁶Iwalo kolili iba, “Tabu wakakatewakaka. Yeisu game Nasaleta siyakelose kwaloyaloyai iya bwaite koina nige imiyamiya. Boita mena itoloyoiko. Wagitai bwaite koina sipeiya. ⁷Kwalau ana tobenaliyao kolili kwawalo-masala, tabe Pita besiele koina, kwawaloba, ‘Yeisu ibagunako Galili na komiu kabo kwalaowaya wagitai, besiele ana walo kolimiu.’” ⁸Kabo salai mena siyawatagili mwayamwayau yo siyabubu kaiwena nuwali sipwanopwano yo sitabutabubu me ali matausi. Nige yaiya yabo koina siwawalo-masala kaiwena simatausi.

Yeisu ana tolo-mayale meli Magidala koina

(Madiu 28:9-10; Yoni 20:11-18)

⁹Wiki kana kaliyate bagubagunana Sabati malala mena Yeisu itoloyoi, yo itolo-mayale baguna Meli Magidala koina. Bwaite iya baguna

yaluyaluwa biki seben silusae koina na Yeisu itao-yawatagilagili. ¹⁰Kabo Meli ilau Yeisu kana tomeliwo siya tauna kona mekalikava sitakitakikili ali wasa iwolegili na siya nagamo me ali nuwapolowe sivalavalam Yeisu kaiwena. ¹¹Saugana Meli wasa iwolegili iba, “Yeisu itoloyoiko, yagitai.” Na nige ana walo simemeliyan.

Yeisu ana tolo-mayale tomo labui kolili

(Luka 24:13-35)

¹²Na tomo labui Yelusalema silogabaenako yo kwabu mena silalau yanuwa yabo kaiwena. Kabo Yeisu itolo-mayale kolili koleya uloina koina. ¹³Muli mena kabo yoli labuine sipileyoi Yelusalema, kalikavao kolili siwalo-masala, na iyamo ali walo nige simemeliyan.

Yeisu ana tobenaliyao ali paisowa iwolegili

(Madiu 28:16-20; Luka 24:36-49; Yoni 20:19-23; Apositolo 1:6-8)

¹⁴Muli mena ana tobenaliyao yoli ilebeni sikekakekan kabo Yeisu manli mena itolo-mayale. Iyokoiyagili ali kololo kaiwena iba, “Kaukavao, siya yagu toloyoi mulina mena sigitaiyau yo kolimiu siwalo-masala na tawae kaiwena ali walo nige kwamemeliyan?” ¹⁵Yo iwalo kolili iwaloba, “Kwalau dedei meuloina kolili wasana namwanamwana waguguyeyan tomo meuloili kolili. ¹⁶Tem yaiya imeliyagau na ibabitaeso kani lebo ilobai. Na tem yaiya nige imemeliyagau naga Yaubada ana loina kaikaiwena ilobai. ¹⁷Yo kagu tomeline kilakilala kaikaiweli kani sipaisowaili esagu mena, kaba gite besiele, yaluyaluwa biki tomo kolili kani sitao-yawatagilagili yo baguna kaina uloi uloi nige sikakatai na kabona kani kolili siedeede. ¹⁸Tem weso naenaena nimali mena sikalaili, nuwana waila kelakelabasina sinuma nige sowana siboita yo tabe tem nimali sipei tokasiebwao kolili kani sinamwanamwa.”

Yeisu isae bulibuli mena

(Luka 24:50-53; Apositolo 1:9-11)

¹⁹Guyau Yeisu ana walo iyemwawasi ana tobenaliyao kolili kabo Yaubada Yeisu ikalai ilawan bulibuli mena. Kabo Yeisu Yaubada ulaulana mena imiyasio. ²⁰Yo tobenaliyao silau dedei meuloina kolili Yeisu wasana siluwewasa-yani. Guyau isaguili yo ana kaiwe mena kilakilala sipaisowaili na koina tomo sigitaili yo wasana namwanamwana simeliyan.^j

j 16:20 Tolele-panaisi bagubagunali tupwaliyao tomna 9-20 nige silelele.